

GAZETA LITERARĂ

Anul VIII nr. 19 (373)
joi 4 mai 1961

ORGAN SAPTĂMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R. P. R.

8 pagini 50 bani

Trăiască aniversarea
a 40 de ani de la înființarea
partidului

PATRUZECI DE ANI

de acad. ZAHARIA STANCU

La 8 mai se împlinesc patru decenii de cînd, în toți unii ani, aprige frământări politice, a luat ființă în țara noastră partidul care, de atunci și pînă la această glorioasă aniversare, avea să-și fi aducă în conștiință rădăcinile și să-și mărească în continuare măreața și înălțimea luptei pentru libertate și fericirea poporului nostru.

Partidul s-a născut nu numai dintr-o hotărîre neînduplecată de luptă împotriva reformismului și oportunistului din vechea noastră mișcare muncitorească, ci și din dorința arzătoare a maselor muncitoare care voiau să aibă un puternic partid marxist-leninist al lor, partid care să fie capabil să lupte cu dirzenle și consecvență, pentru drepturile sfinte ale întregului nostru popor, pentru năzuințele lui cele mai scumpe, pentru idealurile sale înalte de libertate și progres social.

Oligarhia, virturile cele mai reacționare ale moșierimii și burgheziei, precum și familia domnitoare a Hohenzollernilor au simțit din prima clipă primejdia ce se ivea pentru interesele lor jălnice prin apariția în timpul politic al țării a unui partid comunist și au pornit de îndată o contraofensivă crâcnă, nemiloasă împotriva reprezentanților proletariatului, adunați în Congresul ce hotărîse alinierea la Internaționala

a III-a. Cu toate acestea, partidul creștea, cuvîntul lui răsună din ce în ce mai puternic și influența asupra maselor muncitorești și țărănești devenea din ce în ce mai amenințătoare pentru monarhie și pentru regimul burghez-moșieresc. La numai trei ani de la întemeierea partidului marxist-leninist al muncitorilor, către care erau îndreptate toate privilegiile și toate nădejdele de mai bine ale mult obiditului nostru popor, a fost scos în afara legii și zburit în cea mai adîncă ilegalitate. A urmat o nemăpomenită prigoană cu arestări, cu procese inscenate, cu asasinări, cu închisori și temnițe. Dar nici un proces, nici un asasinat, nici o temniță oricît de întincoasă, oricît de cumplită, n-au izbutit să frîngă curajul comunistilor, și nici să slăbească neînduplecata lor hotărîre de luptă. Hăituit, lovit și pîndit la fiecare pas, partidul clasei noastre muncitoare își continua opera menită să elibereze clasa muncitoare de sub jugul exploatareii capitaliste și, odată cu aceasta, să elibereze întregul nostru popor, să-l cheme la o nouă viață, să dea o nouă orînduire în care omul să se simtă demn, liber, fericit.

Congresul al V-lea al Partidului Comunist din România — eveniment de importanță istorică — a trasat, încă din anul 1932, uriașele sarcini menite să ducă la desăvîrșirea revoluției burghez-democratice în țara noastră și apoi la revoluția socialistă.

Inarmat cu învățătura marxist-leninistă, partidul, deși se afla în adîncă ilegalitate, a trecut la acțiune. Lucrul nu era cituși de puțin ușor. Regimul burghez-moșieresc dispunea de vaste forțe de reprimare. Acapararea puterii în Germania de către Hitler dădea apăsătoare lațimea fascismului din România. Dar tocmai în acea perioadă grea poporul nostru a trăit zilele și nopțile lui februarie 1933. Tocmai atunci poporul nostru și popoarele din întreaga lume au fost mariorie ale pateliceii ridicări a celerității și a petriștilor care, sub conducerea fermă, inteligentă și iscusită a tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Buj, au înscris o pagină eroică în marea carte de aur a luptelor pentru libertate și pentru o viață mai bună, duse veacuri de-a rîndul de straturile de jos, exploatare și chinurile ale poporului nostru. Glo-

(Continuare în pag. 2)

Gînduri despre partid

Partidul Comunist din România, înființat cu patru decenii în urmă, avea în față sarcina de a călăuzi clasa muncitoare și, odată cu ea, întregul nostru popor muncitor, către culmea de pe care privim azi în urmă; trebuia să înlăture și piedicile ridicate în calea progresului de către vechiul regim și să rezolve pe parcurs probleme sociale cu care istoria ne rămăsese dătoare. Partidul a înlăturat toate aceste sarcini.

Rămii uimit cînd privești Clujul de pe dealul-Cetățuii. Blocuri noi în noianul caselor îmbătrînite; printre coșuri de fabrică, vechi și de mult înnegrite de fum, alte coșuri domină înălțimile mărturisind progresul pe care l-am cunoscut în domeniul construcțiilor și al industrializării.

Azi, numai noile cămine studențești înfrunghiează un șir întreg de palate. La poalele Cetățuii a început demolarea vechilor cocioabe proletare. La expoziția industrială regională poți admira macheta cartierului de vile arătoase și a aleilor care vor lua locul vechilor adăposturi.

Pe aleea principală a bătrînilui parc sînt expuse panourile de onoare ale fabricilor, instituțiilor și întreprinderilor cu sute de fotografii reprezentînd frunțași în muncă, muncitoare și tehnicieni care s-au distins în întrecerile socialiste.

Succesul cu care s-a încununat lupta de patru decenii, dusă de către partidul nostru, răsplătește și jertfa eroilor care au luptat cu coasa în răscoală țărănească de la 1907, răsplătește și sacrificiile descendenților lor. Lupta partidului nostru a nîmicit lumea boierilor, le-a dat pămînt țărănilor și li-a condus pe drumul colectivizării, pentru ca semănatul și culesul să fie deopotrivă de îmbelșugate. Luptele de patruzeci de ani ale partidului nostru au răzbutat suferințele pe care masele oamenilor muncii de la noi au trebuit să le îndure în cele două războaie mondiale și sub teroarea fascistă. Lupta dusă de partid a smuls odată și pentru totdeauna

NAGY Istvan
membru corespondent
al Academiei R.P.R.

(Continuare în pag. 6)

TELEGRAMĂ

Academicianului
MIHAIL SADOVEANU

Cu mare bucurie scriitorii din țara noastră au aflat de înalta cinste ce ti s-a acordat prin distincția dăruită de către Premiul Internațional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare”.

Întregul nostru popor este onorat că cel mai mare scriitor al țării, pentru opera sa literară pusă în slujba democrației și a păcii, a trecut în rîndul laureatilor distincției ce poartă numele lui Lenin.

Vă felicităm din toată inima și vă urăm ani mulți și fericiri pentru binele literaturii noastre.

UNIUNEA SCRITORILOR
DIN R.P.R.
Prim-secretar MIHAIL BENIUC

MIHAI BENIUC

Slavă

Cînd simplu ești ca Dunărea ce curge,
Cu stele-n urzalet serii murge,
Cînd proșpețime răspîndești ca vîntul
Ce primenește-n luna mai pămîntul
(E luna-n care tu luai ființă!)
Cum pot să vin cu mica iscusință
A dobei făturite și istețe
Să-ți cînt înfăptuirile mărețe?
Creșcute-n anii de năpaste grele,
Stați mai de-o parte, versurile mele,
Ca niște prunci în străile de mocani
Cu fluier-n desaga prin vechii ani —
Mi-e doina cea de-atunci și-i cam săracă

Si nu că m-aș știi că n-o să placă,
Dar parc-aș vrea-o totuși mai aproape
De timpul nostru, cum sînt niște ape
De pîldă, care iau în piept baraje —
O boare sînt ori poate-un fulg pe vînt

Lăsat de ploții mei din fața casei.
Mă simt așa ca foșnetul mălasei
Din grînele ce-nșină pe tarle —
Cu ce să vin -naintea feței tale,
Partid al meu, ca să-ți urez de bine?
Ce am nu-i mult nici poate demn
de tine.
Sînt poate-un ochi de apă după ploate
Deasupra căruia trudit se-ndoale
Un fir de iarbă-n pîrf cu-o buburuză.
Ori un sîrnat cîntînd setos o buză...
Sînt un școlar ce poezia-și uită
Cînd știe că din sală toți se uită
La el, — ca porumbeii de pe casă...
Cuvintele zburînd, zburînd îl lasă...

Mă simt cît cărbănușu-ntr-o dumberavă
Și zic: Partid al nostru, slavă, slavă!

MARIA BANUȘ

Creatie

„Carnea e tristă”, spuneau
„Și cărțile toate cetite...”
Mușcăiuri albe creșteau,
Cetății otrăvite.

Slove zăceau în firidă,
Muegăise și fila.
Lume-n cangrenă, lividă!
L'ugea clorofila.

Acolo am fost, am simțit-o,
Înveninată, cu piere.
Cum să nu-ți cînt, regăsit-o,
Adîncă-noiere?

Cum să n-aduc osanale
Forșelor zămislitore,

Așa cum cei vechi, din chimvale,
Părintelui soare?

Cum să nu strig spre mileniu:
Partidul, Partidul e forța!
Uniți, muncitorii sînt geniu,
Sînt soarele, torța,

Sînt seva tulpinii, marea
De slove-arzătoare,
Șuvoiul ce nu se încheie
De muguri, de floare,

Cetățile albe ca perla,
Leșînd din parașini,
Și crîngul cu zîmbet și mierla.
Sunind-mi în pagini.

REALIZĂRI ȘI ÎNDATORIRI

Este clar că o literatură care reflectă marile transformări revoluționare din țara noastră — și literatura noastră contemporană nu poate fi decît o asemenea literatură — e necesar să conțină elementul dinamic al

acestei transformări, figura revoluționară consecvent, figura comunistă. Fără realizarea ideologic și artistică adecvată a eroului comunist, un roman al vremii noastre nu se poate constitui ca operă căci fără acest erou totul devine de neînțeles, acțiunea își pierde izvorul dinamic, compoziția, elementul care să o cristalizeze, iar personajele celelalte, etalonul cu care să se poată compara, în raport de care să se definească și care să determine evoluția lor într-un sens sau altul, decît, un roman contemporan din care să lipsească eroul comunist ar fi un nonsens, o tristă și stupidă eroare. Această idee, a necesității organice a eroului comunist în opera literară i-a cucerit de mult pe scriitorii noștri la evidența sa, astfel încît o multă vreme de cînd critica nu mai are a face pleoarii în acest sens; problema e alta și anume a eficienței literare a acestui erou, a viabilității sale artistice, a rostului său concret în desfășurarea acțiunii etc., adică problema realității sale în cadrul romanului. Căci eroul comunist al romanului nu poate fi doar un personaj între altele, o prezență între altele, el devine — prin însăși funcția sa în realitate, un criteriu pentru celalalt, iar acțiunile sale dau sens faptelor celorlalți. Funcția literară a eroului comunist nu este dictată de principiile rigide ale unor esteticieni sau de preferințele, gusturile, idiosincrasile unor critici; ea este dictată de realitate și sancționată de istorie căci, de la lansarea „Manifestului Comunist” pînă la lansarea primului om în cosmos, istoria nu mai poate fi înțeleasă în afara marșului glorios al ideii comuniste.

A existat o etapă incipientă a romanului nostru realist socialist în care, uneori, cărțile erau criticate pentru faptul că personajele pozitive, eroii comunisti nu erau realizări artistice, nu aveau o funcție definită în desfășurarea acțiunii. Aceasta nu era însă o „lipsă” oarecare, ea avea urmări dintre cele mai grave asupra construcției însăși și a romanului, asupra viabilității celorlalte personaje, a raportului dintre ele etc. Problema nu este, mi se pare, atît a personajului principal, el poate fi foarte bine și un nededicat care evoluează, un intelectual care se descoperă pe sine însuși sau chiar un Cîlin Samghin oarecare; problema reală este aceea de a demonstra convingător care este forța ce determină mutația caracterului unui personaj necristalizat sau degingolada unui Sus-

lănescu. De aceea, transformarea arhitecturală lozandă și puțin convinsivă fiindcă în „Scrinul negru”, forța transformatoare a societății rominești e slab, schematic și chiar neverosimil schițată. Astăzi avem, desigur, un mare număr de personaje pozitive, purtătoare ale ideilor înaintate, realizate de scriitorii noștri. Aceste personaje realizate de prozatori de vîrste diferite, cu experiență literară și de viață diferită, ilustrînd momente diverse ale istoriei societății rominești, pot constitui în ansamblul lor, o imagine a forței revoluționare a societății noastre. Anton Filip, Bucsi Karoly, nea Vițu, George Teodorescu,

Măru, Anton Modan, Ilie Barbu, Tehera, Horvath, Mustea, Oroș și alții alții au pătruns în conștiința literară a cititorilor, ne-au devenit familiari, ca și alți eroi din romanele și năvălele lui Al. I. Ghilla, Ion Istrati, Serban Nedelcu, Remus Luca, H. Zîncă, D. R. Popescu, Radu Cosasu, C. Velea, Pop Simion, N. Ţic, Petru Vințilă, Fănuș Neagu, Ioan Grișorescu, Vasile Brebreanu etc. Romanele care stau să apară ale lui Marin Preda, Eugen Barbu, Lăncrăjan, Sălcudeanu

Paul GEORGESCU

(Continuare în pag. 6)

ION IRIMESCU

„Portret de muncitor”

Actualitate, spirit partinic, noutate!

Una din problemele literare ce sîuscit în prezent este cea mai pasionantă discutată în rândul scriitorilor și criticii literare din România și este, pe drept cuvînt, aceea a spiritului contemporan în artă. Uimitoarele înfăptuiri ale științei și tehnicii inaugurarea de către Uniunea Sovietică a zborului uman în Cosmos, prefașierile radicale în structura societății omenești determinate de victoria socialismului în mai multe țări, de mișcarea de eliberare națională a popoarelor din coloniile, de lupta omniului muncii din lumea capitalistică, pun cu insistență problema noului conținut și implicit a mijloacelor noi ale artei din zilele noastre.

Ca în toate țările socialiste, ce prăstind în lume, se discută și la noi despre modalitatea de a reflecta frământările actualității cu mijloace artistice și mai adecvate artii scriitorilor de azi, care participă la viața „asului curșător”. Se aude, ce e drept, din cînd în cînd, voci izolate, care îngăduiesc necesitatea căutării în domeniul formelor artistice, după cum se pot citi unele producțiuni epigonice, ce nu comunică nimic viu sub aspect literar și în consecință nu trezesc nici o emoție. Vîntul nu aparține însă celor ce acționează în sîrta inimii, răscolind, celor ce simt. Ca în toate ramurile de activitate, în literatură viitorul să deschidă aceluia care izbutesc să descopere noul în viață, să-l exprime personal, cu forță, acela care iese, deci, în întîmpinarea zilei de mîine, o anticipază. O asemenea tendință se poate consemna în manifestările majorității scriitorilor din toate generațiile. Parcurgînd, bunăoară, unul sau altul dintre volumele tinerilor poeți lansai de Editura pentru Literatură în cadrul colecției „Luceafărul”, ne găsim în fața unor experiențe, unor strădăni de creație ce întredoaie dorința de a împotriva limbajului literar, prin crearea unor metafore și mai noi, mai expresive, prin utilizarea unor procedee îndrăznețe. Nu rareori, eforturile duc la rezultate remarcabile. Spicurile citorua cîmpului din diverse poezii vor ilustra, sper, această constatare. Intr-un „Cîntec înclinat paridului”, Nichita Stănescu, exprimînd mîndria de a face parte dintr-un popor liber, ce înaintea călătorii de popoarele celorlalte țări socialiste spre comunism, sugerează invincibilitatea lumii noastre printr-o serie de imagini ce converg spre versul final, rezumativ, plin de sens: „Tărîm noastră pînă dincolo de lună! Imagini investite cu o mare putere revelatoare construiesc poezia în întregime — vestind miracolele, întreprinse de pe acum, ale viitorului:

Cerul lucind de stele omenești se va trage-napoi stelelor. Orasele vor crește-n cercuri și deserturile le vom duce pe umeri, cum duci un sicriu la cimitir.

pentru ea în Cor pentru rachetă, să nu se transmită original emoția științei despre aselenizarea rachetei sovietice. Drum iscat din lume, cu piscul bîm în lună, o, azil-cum sună de glas omenești și de marmură, descui,

Poet înclinat spre interiorizare și reflecție lirică, deprins să scruteze stăruitor fenomenele spre a le deslășui înțelesul, Cezar Baltag izbuteste udeșea simțitoare a versului vibrant, strălucit de o pulsație nouă, personală, sentimente contemporane fundamentale, generate de experiența istorică a anilor noștri. Astfel, în Partidului, dobîndie expresie sentimentală fericirii de a milita sub un steag ce simbolizează idealul suprem al omnirii muncitoare — eliberarea de exploatare, sfîrșirea unei lumi noi:

Ca să mă dăruiesc voinei tale, Ostașul tău să fiu, eu sînt născut. Întîlnit meu e neînțelesul tău, Pulger de argint, și salbe, și scut. Mîncă cugetul tău deschis să-mplini în toți ce-i trîndăie monoton. Singele celor ce-au murit luptînd Să lupt fără-necutare lîm ordoană...

Poezii ca „Vocea omului și a demnității comuniste”, „Să îmbrădîștii visarea”, „Fiecare ține în mîni zile de mîine”, „Vibrez în împănirea de stele” și altele surprind noi și noi nuante ale actorului launțic, inspirate de partidul elanuri muncitoare, ce pune în măsură însușirile energice ale poporului constructor al socialismului.

Deosebită e și Cezar Baltag și de Nichita Stănescu. Hie Constantin se delectează în actualul său studiu ca un poet ce proiectează, obișnuit, emoții în afară, o obiectivitate, dintr-un pasteurizat, fixînd scene încărcate de conținut afectiv. Un început de șantier în insăși versuri de impecabilă factură elasică:

...Privism la focul tîmăr, nesupus Cum stănie cutromurat în sus. Orasul alb care va fi se-arată În hăcra prin veșterii spîncitează. Ușine sînt-n ramura ce arde și bulveră...

În nici o poezie ce dovedește deplină stăpînire a mijloacelor de versificație, capacitatea de a da strălucite reliefuri sculpturale, Hie Constantin surprinde scena și profîluri din uzine, de pe stîiere, din mine, evocă lupta comunistilor în ilegalitate, slăvește impresionantele eucerii ale științei sovietice, ca în Racheta sovietică, creează, în Comunism, o viziune originală a eucerii viitorului sublim:

Vom coborî șintorși din noi spre ape Ne-om bucura zîrînd, tot mai aproape. Cum ies din privi și năzuiesc spre noi Corăbii noi, corăbii noi, corăbii noi... Versuri cum sint cele transmise, rora le-am putut adăuga numeroase altele, atînd în lucrările poezilor citiți, și în din acelea ale mîntora din confrăți lor, demonstrează legitimitatea căutărilor perseverente, a sforturilor de a fărîi metafore inedite, de a înnoi sub toate aspectele mijloacele gîndirii și exprimării lirice. Pînă să considerăm asemeni lui Gherca că munca artistică ar fi, dintr-o parte, cea mai nobilă și enifăntă, nu putem să nu vedem în truda poezilor de a da pregnanță, năzuie și, prin aceasta, forță romantică, înagurilor cu care operează, unul din eforturile umane sacre. Sacre, cu o enifăntă Cu condiția de a se exercita în secolul transmisiilor unei conținut emotiv nou, bazat mobilizator. Umintieri cele mai interesante procedee vor da un rezultat simular celui dintr-o povestire a lui D.

Anghel, în care un grup de semănători, evoluînd pe înălțimile ogorului, fac doar gestul de a semăna, arînd, mîinile goale, astfel încît, peste câmpul pămîntului necesit de grupe se înfășează „moeruri și posomorit, ca un mormînt rusc-colt de curînd”. Primejdia gesticulației lirice sterile pîndeste uneori, cum sa remarcă de repetate ori, și creația tinerilor noștri poeți. Nu întotdeauna preocuparea de formă este dictată de necesitatea exprimării unor idei poetice intr-adevăr noi, unor simfăimite adine, unei forbințe mesaj actual. Cînteculo pe-alocuri, în versurile lui Nichita Stănescu, să se extindă arbitrar în dantelări înagice inexpresive, dincolo de idee, în omnia și. Amintor lui căi semate de Hie Constantin le lînescie incandescența interioară, astfel încît ele rămîn doar niște piese decorative, atent șlefuite.

La Cezar Baltag se pot semăna exprimări groase, chinute, repetiții de motive poetice, alucenții în abstractiuni lipsite de fior liric. Asomona nașm sursi se găsesc atîi în volumelo apărute în colecția „Luceafărul” și în unele din versurile publicate ulterior de a nerii poeți.

Pentru a-și putea valorifica în continuare însușirile, pentru a se împine cu artii ai timpului nostru (ceea ce e tot una cu a spune artii autentice, căci nu există artă în afara de timp), tinerilor poeți le revine îndatorirea de a nu continua eforturile în direcția exprimării inelute, cu preocuparea de a co-

munică cele mai profunde și caracteristice simfăimite. Lecția de participare la viața contemporană, de a surprinde semnificațiile evenimentelor în „vorb sîntem martori, frământul actualității. Orientarea spre temele majore ale prezentului, spre fenomenele contemporane centrale, și sfortura de a crea noi și cit mai expresive, mai însușite țoare simboluri poetice, sint două aspecte ale unei și aceluși cerințe, cerința izvoată din viață, exprimînd o necesitate artistică obiectivă. Ahdararea tematică fundamentală a zilelor noastre, generalizarea lirică a impresiilor, a emunilor strinate de înfăptuire și luptele de azi ale umanității, condiționează în mod absolut noutatea și forța imaginilor artistice, după cum transmiserem emuntonanță a ideilor și sentimentelor majore ale timpului de față este condiționată de expresivitatea formei, de noutatea mijloacelor poetice. Trăien pasionată în actualitate, îndobgăzirea neînțînă a pregătirii filologice-științifice, muncii să asigure înțelegerea clară a fenomenelor, sesizarea esențialului, preocuparea de a descoperi noul din realitate, a-l înfășșa și a-i sprijini afirmarea prin mijloace de expresie în concordanță cu natura specifică a temei abordate — ită ce trebuie să stea permanent în atenția tinerilor poeți (cu și a celor vîrstnici de altfel), care vor ca și prin vocea lor epoca noastră să rorhosească viitorului.

Dumitru MICU

GH. BOTAN

„Sudor”

Luptătorul comunist — eroul principal al literaturii contemporane (I)

Aplicarea învățăturii marxist-leniniste la cercetarea fenomenului literar ne conduce la concluzia că problema eroului reprezintă a lost problema-cheie a fiecărei etape de dezvoltare a literaturii. Ca o ramură a artei, literatura e un mijloc de cunoaștere și de apreciere estetică de către om a existenței sale și a lumii înconjurătoare. Mare a descoperit că esența umană izvorăște din caracterul creator al muncii; în toate timpurile omul a tins spre o cit mai completă afirmare a facultăților sale creatoare. Dar condițiunile concret-istorice, exploatarea omului de către om, au frînat această tendință. Idealul estetic al omnirii a fost și este descătușarea neîngrădită a esenței umane. Prin natura sa, el este și absolut și relativ în același timp. Absolută e tendința omnirii spre împlinire, relativă e posibilitatea concretă de a asigura această împlinire. Caracterul de clasă al idealului estetic este o consecință a faptului că într-o societate împărțită în clase antagonice, posibilitatea de afirmare a forțelor creatoare depinde de poziția clasei în societate. Idealul estetic a fost întotdeauna și un mod de ogîndire a interesele de clasă.

În creația literară, idealul estetic al artistului se afirmă mai ales prin figura eroului pozitiv. Într-o natură idealului estetic și trăsăturile definițorii ale eroului epocii există un raport de determinare. Știința marxistă a descoperit că societatea omenească se dezvoltă pe baza unor legi obiective, independente de voința omnirii. Ele se impun omnirii cu puterea necesității. Dar istoria o face totuși o societate și are nevoie cu precădere de cultivarea în omnieri a unor anumite calități. Eroul care intrunește în cea mai înaltă măsură aceste calități necesare societății într-un moment istoric dat, devine eroul epocii. Eroul epocii socialiste a fost intrupat pînă acum la nivelul artistic cel mai înalt în literatura sovietică. Dezvoltînd multilateral tradiția gor-

klană, literatura sovietică a reliefat facultățile omenești pe care societatea le reclamă cu deosebire azi de a omnieri. Aceste facultăți se formează în toată lupta proletare pentru victoria ei în revoluția socialistă, iar apoi în bătălia neîntreruptă pentru construirea socialismului și a comunismului.

Fiind o epocă de progres rapid în toate direcțiile, epoca socialistă cere omnieri să dea dovadă, în înaltă măsură, și de însușirile care s-au impus, din cele mai vechi timpuri, ca adevărate podoabe ale omului: curajul, tenacitatea, inițiativa creatoare, puritatea morală, dragostea de omnieri, aspirația spre împlinire. Dar toate aceste sint potențiale în epoca nouă prin așezarea la temelii lor a unei facultăți umane predominante: răspunderea în fața colectivității. Societății burghize și era și în este propriu individualismul. Societatea socialistă, dimpotrivă, nu se poate dezvolta decît într-o ambianță morală dominată de sentimentul solidarității colective. Acest sentiment s-a născut organic din lupta de clasă a proletariatului împotriva burgheziei și a devenit legea de bază a relațiilor dintre omnieri în epoca socialismului victorios. Eroul pozitiv al realismului critic și al romanismului secolului XIX-lea suferau din cauza adversității naturii sale mercantile, mediul burghiez le sugrumă generozitatea, a-vîntul, selea de frumos, în consecință, eroii pozitivi ai epocii presocialiste, erau eroi sublimi numai în măsura în care rezistau — ca eroii lirici emnescian de pildă — presiunii degradatoare a societății din jur. Frumusețea lor morală se reliefa în acțiunile și în refuzul de a acționa în conformitate cu cerințele clasei dominante. Erau eroi izolați, citeodată pasivi — ca inadaptabili în literatura noastră — citeodată surprinși în momente de răzvrătire năpraznică, copleșitoare, ca a-vîntul năpăstuii ai lui Sadoveanu dar întotdeauna învinși. Eroul literaturii sovietice s-a impus în literatura mondială prin excepționala lor noutate mai ales pentru că se afirmă în cadrul unei comportări aproape necunoscute în trecut: stăpînirea de sine de care dădeau dovadă, și-guranța încrederea a acțiunilor, luciditatea, încrederea în viitor, izvorau din faptul că nu mai aveau de înfruntat adversitatea mediului în-ou-nrător, ci dimpotrivă în lot ce făceau se putea bizui pe sprijinul co-lectivității.

Literatura sovietică ne ajută să înțelegem de ce epoca socialistă are nevoie de asemenea eroi; pentru că — spre deosebire de epoca anterioară, capitalistă, în epoca socialistă pro-nuzarea umană se realizează prin organizarea coordonată și planificată a energiilor creatoare pe baza cunoașterii legilor obiective de dezvoltare a societății, cunoaștere cu care omul a fost înarmat de către știința marxist-leninistă. Eroul epocii noastre este omul care dă dovadă în cea mai înaltă măsură de sentimentul răspunderii în fața colectivității, omul care nu pregetă să sacrifice în interes îngust, personal, pentru interese cauzale, care se devotază întreg mărtejiu scop al construirii comunismului și se realizează ca personalitate, dărîndu-și acestui scop. El iubeste omnieri și urăște năpraznic pe dusmanii omnieri, și — pentru că trăiește și muncește pentru omnieri și numai pentru omnieri — e drept, curajos, tenace, intransigent, ferm și înțelegător totodată, lucid, dă dovadă de voință în-fă-exhibiția cină și nevoie și de o mare suplețate atunci cînd necesitățile o cer. Umanitatea trăiește prin acest erou în ipostaza ei cea mai superba, întrucît nu există o activitate mai umană decît aceea prin care omul se dăruie întreg umanității. În aceasta constă de fapt esența umanismului socialist.

Istoria mișcării muncitorești internaționale cit și istoria luptelor duse de clasa muncitoare în patrie noastră au arătat că prin clar rolul său de avangardă a clasei muncitoare, prin natura luptei și activității sale de zi cu zi, partidul consecvent revoluționar marxist-leninist al clasei muncitoare a cultivat și cultivă la membrii săi, precum și la acei care-l urmează chemarea, tocmai acele calități din care se alcătuiește portretul eroului epocii noastre.

Figurile de luptători comunisti au apărut în literatura romină încă înainte de 23 August 1944. Nu le-a ignorat nici literatura realismului critic. În special în lucrările epice și dramatice scrise sub impresia proaspătă a evenimentelor de după primul război mondial, înflinim destul de des figura revoluționarului, a omului care exaltă lupta împotriva ordinii burghize și elogiaza Marea Revoluție Socialistă. Dar lipsiți de busola științei marxist-leniniste și de influența lămuritoare a Partidului Comunist, scriitorii realisti cri-

cluzie a logicii ei interioare și a practicii artistice, estetica științifică admite relativă independență (inițiativă) a artistului în stabilirea reperurilor teoretice. Imperativul se referă la ansamblul creației din a cărei parti-tură de teme și forme, artistul reține ce este convenabil talentului, temperamenteului, experienței, într-un cuvînt stiliului lui unic, netransmisibil. Selecția nu e capricioasă: în cadrul realismului socialist este un raport mobil între preferințele individuale și gustul societății. De ce apelează artistul la ideile și materialul „altora”, izolează de problemele sociale acute pe creator, cu ajutorul esteticii bazate pe hipertrofarea eului. Pentru marxism-leninism, arta colaborează prin reflectare activă la cunoașterea și schimbarea societății, recte la trecerea de la capitalism la socialism. Cum se achită arta de datoria sa de strălucită sarcină? Întreprinsă pe baza legilor obiective ale dezvoltării, construcția socialistă este, se știe, un proces conștient, previzibil în punctele cheie și în consecință planificabil, și tradus în fapt printr-o politică anume. Temele artei intrate în slujba construcției socialiste coincid cu etapele acesteia, cu etapele de luptă a partidului. Artă este istoric-concretă, parte integrantă din politica statului democrat-popular, îndrumată de partid. Să nu deducem de aici că arta ar fi planificabilă în înțelesul mecanic, vulgar cu care denigratorii regimului socialist încearcă să calomnieze îndrumarea partinică la nivelul unei intervenții brutale, funeste artei, prea delicată spre a suporta operații, fie și precuate, de chirurgie estetică. Con-

cluzie a logicii ei interioare și a practicii artistice, estetica științifică admite relativă independență (inițiativă) a artistului în stabilirea reperurilor teoretice. Imperativul se referă la ansamblul creației din a cărei parti-tură de teme și forme, artistul reține ce este convenabil talentului, temperamenteului, experienței, într-un cuvînt stiliului lui unic, netransmisibil. Selecția nu e capricioasă: în cadrul realismului socialist este un raport mobil între preferințele individuale și gustul societății. De ce apelează artistul la ideile și materialul „altora”, izolează de problemele sociale acute pe creator, cu ajutorul esteticii bazate pe hipertrofarea eului. Pentru marxism-leninism, arta colaborează prin reflectare activă la cunoașterea și schimbarea societății, recte la trecerea de la capitalism la socialism. Cum se achită arta de datoria sa de strălucită sarcină? Întreprinsă pe baza legilor obiective ale dezvoltării, construcția socialistă este, se știe, un proces conștient, previzibil în punctele cheie și în consecință planificabil, și tradus în fapt printr-o politică anume. Temele artei intrate în slujba construcției socialiste coincid cu etapele acesteia, cu etapele de luptă a partidului. Artă este istoric-concretă, parte integrantă din politica statului democrat-popular, îndrumată de partid. Să nu deducem de aici că arta ar fi planificabilă în înțelesul mecanic, vulgar cu care denigratorii regimului socialist încearcă să calomnieze îndrumarea partinică la nivelul unei intervenții brutale, funeste artei, prea delicată spre a suporta operații, fie și precuate, de chirurgie estetică. Con-

cluzie a logicii ei interioare și a practicii artistice, estetica științifică admite relativă independență (inițiativă) a artistului în stabilirea reperurilor teoretice. Imperativul se referă la ansamblul creației din a cărei parti-tură de teme și forme, artistul reține ce este convenabil talentului, temperamenteului, experienței, într-un cuvînt stiliului lui unic, netransmisibil. Selecția nu e capricioasă: în cadrul realismului socialist este un raport mobil între preferințele individuale și gustul societății. De ce apelează artistul la ideile și materialul „altora”, izolează de problemele sociale acute pe creator, cu ajutorul esteticii bazate pe hipertrofarea eului. Pentru marxism-leninism, arta colaborează prin reflectare activă la cunoașterea și schimbarea societății, recte la trecerea de la capitalism la socialism. Cum se achită arta de datoria sa de strălucită sarcină? Întreprinsă pe baza legilor obiective ale dezvoltării, construcția socialistă este, se știe, un proces conștient, previzibil în punctele cheie și în consecință planificabil, și tradus în fapt printr-o politică anume. Temele artei intrate în slujba construcției socialiste coincid cu etapele acesteia, cu etapele de luptă a partidului. Artă este istoric-concretă, parte integrantă din politica statului democrat-popular, îndrumată de partid. Să nu deducem de aici că arta ar fi planificabilă în înțelesul mecanic, vulgar cu care denigratorii regimului socialist încearcă să calomnieze îndrumarea partinică la nivelul unei intervenții brutale, funeste artei, prea delicată spre a suporta operații, fie și precuate, de chirurgie estetică. Con-

cluzie a logicii ei interioare și a practicii artistice, estetica științifică admite relativă independență (inițiativă) a artistului în stabilirea reperurilor teoretice. Imperativul se referă la ansamblul creației din a cărei parti-tură de teme și forme, artistul reține ce este convenabil talentului, temperamenteului, experienței, într-un cuvînt stiliului lui unic, netransmisibil. Selecția nu e capricioasă: în cadrul realismului socialist este un raport mobil între preferințele individuale și gustul societății. De ce apelează artistul la ideile și materialul „altora”, izolează de problemele sociale acute pe creator, cu ajutorul esteticii bazate pe hipertrofarea eului. Pentru marxism-leninism, arta colaborează prin reflectare activă la cunoașterea și schimbarea societății, recte la trecerea de la capitalism la socialism. Cum se achită arta de datoria sa de strălucită sarcină? Întreprinsă pe baza legilor obiective ale dezvoltării, construcția socialistă este, se știe, un proces conștient, previzibil în punctele cheie și în consecință planificabil, și tradus în fapt printr-o politică anume. Temele artei intrate în slujba construcției socialiste coincid cu etapele acesteia, cu etapele de luptă a partidului. Artă este istoric-concretă, parte integrantă din politica statului democrat-popular, îndrumată de partid. Să nu deducem de aici că arta ar fi planificabilă în înțelesul mecanic, vulgar cu care denigratorii regimului socialist încearcă să calomnieze îndrumarea partinică la nivelul unei intervenții brutale, funeste artei, prea delicată spre a suporta operații, fie și precuate, de chirurgie estetică. Con-

Mihai NOVICOV

Patruzeci de ani

(Urmare din pag. 1)

fosese bătălii din februarie 1933 ale ceteriștilor și petroliștilor noștri au depășit prin amploare și semnificație granițele țării. Ele au însemnat prima ridicare masivă a proletariatului din țara noastră împotriva fascismului și a hidosului său spectru — hitlerismul — care își începea sinistruul marș prin lume. Bătălie ceteriștilor și a petroliștilor s-a terminat cu nenunțarea vieții jertfite și cu sule de ani de temniță. Însă această luptă scrisă în loc de cinste și pentru veche în istoria patriei noastre, a însemnat, în același timp, o mare școală de căire a conștiințelor, o universitate aspră și bărbătească care a dat țării noastre cadre de partid pregătite, decise, înțelepte. La Doftana, în cazemala cuplîmă a oligarhiei rominești, ca și în numeroase alte închisori și lagăre, s-au format contingente de luptători muncitori pentru cauza clasei muncitoare și a întregului nostru popor.

După aceea au venit anii care au premers celui de-al doilea război mondial. Era împede pentru orice conștiință cinștită că burghezia, mușlerimea și monarhia pregătesc viuderea intereselor poporului pe taraba pînă de crime a hitlerismului. Singura forță organizată, care s-a opus din toate puterile ticloase și rășinoasei trădări pregătite de pat și de slugile sale credincioase, singura forță care a chemat poporul la luptă împotriva fascismului și a bestialității război antisovietic ce se pregătea, a fost Partidul comunistilor. După izbucnirea războiului și în anii agreșunii împotriva Uniunii Sovietice, Partidul comunistilor a fost acela care a organizat sabotarea mașinii de război a fasciștilor. Partidul comunistilor a fost acela care a pregăt și a izbucit să ducă la îndeplinire istoricul act de la 23 August 1944. Partidul comunistilor a fost acela care a smuls țara noastră din lațul alianței cu întunecate forțe ale hitlerismului și a organizat înțoarcerea armelor împotriva hoardelor brune.

Vasă, cu neputință de a fi cuprinsă într-un bilanț cit de amp, este opera creată de ceteriștii, jărinile minioase și exacte a evenimentelor care se mistuie unele în-altele și la generalități banale, poezia și iar iscali sentiția de moarte nu numai estetică, dar socială și gnoseologică. Gîndirea n-are ce face cu copii ale aparențelor disparate și neconcludente, cu abstracțiuni corecte, însă comune și vagi, de departe inferioare rezultatelor teoretice, științifice, filozofice și chiar ale automatelor chibernetice; iar societatea cu documente prea generale pentru ca, prin ele, să se cunoască temeinic și prea impersonale pentru ca să se emoționeze. Pleonasm enorm la calendar, ziari, manualul de istorie, arta ar risca, cum îl cobea Casandra sa Hegel, să fie rînduită de filozofie sau știință și rînduită în muzeul antropologic, alături de plugul primitiv alungat de tractor. Ba, în timp ce plugul mai poate servi unor nevoi imediate, arta schematică gîfite astmatic, neputincioasă și înaintea dezideratelor urgente propagandistic-agitatorice ale socialismului. Artă cu adevărat generalizatoare desface legăturile vaste în timp și spațiu, pe plan social și uman care înfășoară fenomenul dat, particular, încrezătoare partea în întreg, sezează sensurile ultime ale lucrurilor, avansează de la suprafață la esențe, conform procesului general de cunoaștere descris de Lenin.

Am fost cu toții martori, și nici unul dintre noi nu va uita vreedată zilele acelea de cîntec în acordare cînd, prin lupta Partidului, jărinile întinse, ce fuseseră veacuri de-a rîndul proprietatei unui pumn de moșier hrăpăreți, au revenit în mîin le acorua care de-a lungul întregii noastre istorii au singurat deasupra brazdelor, descuși și înfonetaji. Nici unul dintre noi nu va uita zilele acelea de iunie 1948, cînd fabricile, uzinele, minele, băncile au încetat să mai fie proprietate ciorva exploatorilor singeroși și au devenit bunuri ale poporului întreg.

Toate aceste reforme revoluționare au dus la faptul că viața întregii noastre țări a cunoscut o adevărată renaștere, într-adevăr, cine ș-ar fi închipuit vreedată că țara noastră, socotită de obicei o țară de pluguri înapoiși, și menită să rămîna așa, va ajunge ceea ce este astăzi, — o țară cu o industrie înaintată, cu o agricultură socialistă, în plin avînt, cu o cultură în deplină înflorire? Oricine trece prin orașele și satele noastre astăzi, nu poate să nu constate că în cei șaptezeci de ani, cîji au trecut de la 23 August 1944 și pînă în clipa de față, au fost parcurse veacuri. A fost posibil acest marș al poporului spre progres și fericire numai pentru că am patruzeci de ani, în condiții de luptă și de abnegație, s-a născut Partidul comunistilor. A fost posibil acest marș al poporului spre progres și fericire numai pentru că patru de cenii a futurat deasupra capetelor noastre flamura desfășurată a luptelor conduse de Partid.

Încercător în steagul fără de moarte al comunistilor, poporul nostru își bucurie viitorul cu speranță și cu încredere. La cirna destinelor sale vechegăz necontenit Partidul, Comitetul său Central în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Acad. Zaharia STANCU

Mihail PETROVANU

*) Dintr-un studiu în pregătire: „Spiritul de partid și tendințele poeziei noastre”.

VASILE GORDUZ

„Constructor”

EROISMUL COTIDIAN AL ECONOMISTILOR

Avrea să găsească cuvinte noi, invite acum, parcă singurele capabile să redea înțelesul profund al întimplărilor de azi, valoarea lor exactă. Dacă nu, atunci trebuie să le potrivească altfel pe cele știute din todeauna, căutând asociații neobișnute pentru a scoate la lumină străluciri noi, ascunse.

Acum nu găsește alt cuvânt decât „eroism” și totuși mi se pare că nu spune tot ceea ce ar trebui și, mai ales, cum ar trebui.

Fiindcă eroismul a fost asociat o vreme numai cu spectaculosul, gigantul extraordinarului, fiindcă presupunea o temperatură înaltă, o stare de spirit rară și, implicit, o scurtă durată în timp. Pentru că cerea gesturi ieșite din comun, de ne repetat.

Tocmai de aceea astăzi e necesar să-mi explic astfel lucrurile — deoarece eroismul nu înseamnă numai alt.

Eroismul e acum aproape o trăsură de caracter, proprie în primul rând comunistilor, exploatând cu plăcere atitudinea lor față de muncă, de viață. A intrat în cotidian.

Și iată asociația descoperită de frânsii realității zilei de azi, neașteptată și strălucitoare alăturare a unor cuvinte de demult știute, niciodată până acum concepute laolaltă: eroism cotidian.

Dăruire

Marea uzină „23 August” trăiește în ritmul trepidant al întrecerii pornite în cinstea aniversării a 40 de ani de la înființarea Partidului. Prelucrarea Directivelor plenerii C.C. al P.M.R. a născut entuziasme planuri de muncă, angajamente îndrăznețe au arătat atasmamentul oamenilor uzinei față de sarcinile trasate de partid. Obținerea calității a devenit obiectivul numărul 1, a imprimat un sens nou întregii munci de fiecare zi.

Și totuși, după ce s-au luat cele mai bune măsuri tehnico-organizatorice, după ce tehnicienii, muncitorii, inginerii din orice secție a uzinei au venit cu propuneri valoroase, în fine după ce s-a făcut tot ceea ce se putea face, s-au găsit doi oameni, doi comiști care au simțit că dăruirea lor e prea puțin. Li s-a părut că planul general al secției motoare nu le solicită totul, că ei ar putea aduce un plus care i-ar reprezenta în întrecere.

I-am cunoscut: Cristea Ciobanu, un băiat tânăr, agil în mișcări, vorbăreț, prietenos și Ion Bădulescu, bondoc, gras, bonom. I-am văzut fotografiat lângă strunguri sau plecând împreună la cantină. Tovarășii lor de muncă își spun că formează perechea ideală de spectatori la meciurile de fotbal, stând alături, fiecare entuziasmat de jocul altei echipe, încurajându-l în momente grele, ovacionându-l în victorie, sint prieteni, deci. Mi se pare că asta nu explică prea multe, nu reprezintă decât o bucurie a lor, asigurându-le doar un confort sufleteș, dacă se poate spune așa, de care, bineînțeles, nu beneficiază decât ei.

Acești doi oameni mi-au vorbit de inițiativa lor în întrecere: „planul personal de măsură pentru îmbunătățirea calității”.

Sintem meseriași buni, spune Ciobanu, trebuie să venim cu ceva nou. Se lasse la noi în uzină o chemare: „să lucrăm fără rebot”. Îmi plăcea, dovedea înțelegerea oamenilor față de ceea ce aveau de făcut. Trebuie să găsească și eu ceva, mă stimula ideea tovarășilor mei.

Nu le-am ajutat de multe ori amindul, intervine Bădulescu, și acum, după ce am gândit împreună planul nici n-am mai putut spune că nu venim în minte soluția asta. Ne înțelegem bine, sintem prieteni.

Explicându-mi valoarea planului personal am înțeles că ei ridicaseră prietenia pe trepte superioare, punându-o, prin rezultatele ei, în slujba uzinei. Și totodată, mi-a plăcut expresia: „am gândit împreună”. A gândi, am considerat todeauna un act foarte propriu al fiecăruia, înaccessibil altuia în chiar timpul când se petrece și iată că acești doi oameni, completându-se fericit, au făcut din ideile lor încornate un aliaj tragic, înnobit de țelul propriu. Și ideile s-au născut în același timp și Ciobanu s-a gândit că dacă el folosește metoda Bikov-Bortkiewicz, apofundându-o, adaptând-o la ceea ce are el nevoie. Bădulescu și-ar putea trece în plan respectarea metodei Jandiarova obținând prin ea succese noi. Nu conțenează deci numai succesele unuia, acest plan personal nu urmărește doar afirmarea unuia, cu orice preț, ci caută să sugereze metode bune de muncă și celor din jur. (De altfel, ambele planuri personale prevăd și ridicarea celor cu o calificare mai slabă).

Întreaga uzină se preocupă de calitate. Acești doi strungari și-au asumat însă voluntar o responsabi-

litate sporită pentru produsele date de ei. Există norme, există, în afară de ele, propuneri bine studiate de ingineri și tehnicieni cu înaltă calificare, există presa de specialitate care face publicitate în jurul unor procedee avansate de lucru.

Feste toate acestea a părut „planul personal de îmbunătățire a calității”.

În uzină sint smedenie de mașini, nenumerate dispozitive care ajută munca oamenilor. Dar pentru finisarea corectă a cuzinetelor în exterior, Bădulescu s-a gândit că ar avea nevoie de două dispozitive noi, speciale. Nu li le ceruse ni-

Reportaj anchetă la Uzinele „23 August”

meni, el singur și-a trecut în planul personal proiectarea și execuția lor. Nici măcar n-a cerut materie primă: a găsit tot el material recuperabil, iar timpul „de creație” n-a fost unul liber, mai larg, ci toamă cel de întrecere, care fixează termene temerare.

Cristea Ciobanu și-a fixat în planul personal de îmbunătățire a calității, între altele, creșterea productivității muncii cu 5%, peste sarcina generală a secției. Sarcina era judicios stabilită — nefiind nici mică, nici ușoară, fiindcă oamenii nu-și propun limite minime. Dar peste aceasta a apărut procentul de 5% al lui Ciobanu despre care nimeni nu știa că poate fi obținut. Iar dacă l-ar fi realizat ar fi căpătat o laudă în plus, pentru un efort deosebit. Nu, el l-a înscris ca pe o sarcină strictă, exactă.

Cei doi comiști, Cristea Ciobanu și Ion Bădulescu n-au ținut secrete posibilitățile lor, nu s-au ferit de munca propriu-zisă care devenea mai grea în clipa când apăreau cerințe noi.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

Nu se potrece nimic extraordinar, mai bine zis nimic spectaculos. În fiecare dimineață, cei doi strungari se apucă de lucru, discută cu tehnologii, cu controlorul de calitate, așază în fața lor grupuri-grupuri de piese strălucitoare și fierbinți, abia scoase din mașină. Dar în fiecare zi Ciobanu, Bădulescu, alțiia alții ca ei, își cer jor tot mai mult, nu se păstrează în liniile unei reușite oricum sigure, fiind fruntași. Fiecare nouă rezervă de energie descoperită este pusă la dispoziția colectivului pentru desăvârșirea rezultatelor comune. E și aceasta un mod de revelație a eroismului cotidian.

De la înțelegerea acestei necesități a pornit inițiativa întregului birou de utiaj siderurgic: trebuie schimbate aliajele, cuprul poate fi înlocuit cu fonta, furnalul de 1.000 mc. poate costa mai puțin fără nici un prejudiciu adus calității.

Și astfel a apărut milionul — mândria biroului de utiaj siderurgic.

O idee care economisește 1.000.000 lei. Modernă, în spiritul calității și al tehnicii avansate.

Inginerul Ion Nicolae „omul cu milionul” cum l-a prezentat cineva, se bucură de succesul colectivului

pe care-l conduce. Se bucură parcă puțin intimidat, admirația altora îl stânjenește. El lucrează și azi ca atunci cu ani în urmă, când era muncitor, ajustor mecanic, sau tehnician de mașini — stăruitor, modest, conștiincios. Fostul muncitor a urcat din treaptă în treaptă până la intelectualul de azi, inteligența lui fiind pusă în lumină de partid, care l-a îndrumat, l-a sprijinit în drumul său către cultură.

Fostul muncitor e absolut al unei facultăți din Kiev. El justifică în fiecare zi, prin capacitatea sa mereu în creștere, încrederea acordată de partid în forțele sale, nu numai în cele de acum ci, mai ales, în cele de atunci, de demult, când a început evoluția linărilor muncitor către inginerul de astăzi.

Eroismul cotidian — oriunde s-ar manifesta el, cuprinde aceleași cunoscute de dragoste, atașament și recunoștință față de partid.

De la înțelegerea acestei necesități a pornit inițiativa întregului birou de utiaj siderurgic: trebuie schimbate aliajele, cuprul poate fi înlocuit cu fonta, furnalul de 1.000 mc. poate costa mai puțin fără nici un prejudiciu adus calității.

Și astfel a apărut milionul — mândria biroului de utiaj siderurgic.

O idee care economisește 1.000.000 lei. Modernă, în spiritul calității și al tehnicii avansate.

Inginerul Ion Nicolae „omul cu milionul” cum l-a prezentat cineva, se bucură de succesul colectivului

pe care-l conduce. Se bucură parcă puțin intimidat, admirația altora îl stânjenește. El lucrează și azi ca atunci cu ani în urmă, când era muncitor, ajustor mecanic, sau tehnician de mașini — stăruitor, modest, conștiincios. Fostul muncitor a urcat din treaptă în treaptă până la intelectualul de azi, inteligența lui fiind pusă în lumină de partid, care l-a îndrumat, l-a sprijinit în drumul său către cultură.

Fostul muncitor e absolut al unei facultăți din Kiev. El justifică în fiecare zi, prin capacitatea sa mereu în creștere, încrederea acordată de partid în forțele sale, nu numai în cele de acum ci, mai ales, în cele de atunci, de demult, când a început evoluția linărilor muncitor către inginerul de astăzi.

Eroismul cotidian — oriunde s-ar manifesta el, cuprinde aceleași cunoscute de dragoste, atașament și recunoștință față de partid.

De la înțelegerea acestei necesități a pornit inițiativa întregului birou de utiaj siderurgic: trebuie schimbate aliajele, cuprul poate fi înlocuit cu fonta, furnalul de 1.000 mc. poate costa mai puțin fără nici un prejudiciu adus calității.

Și astfel a apărut milionul — mândria biroului de utiaj siderurgic.

O idee care economisește 1.000.000 lei. Modernă, în spiritul calității și al tehnicii avansate.

Inginerul Ion Nicolae „omul cu milionul” cum l-a prezentat cineva, se bucură de succesul colectivului

pe care-l conduce. Se bucură parcă puțin intimidat, admirația altora îl stânjenește. El lucrează și azi ca atunci cu ani în urmă, când era muncitor, ajustor mecanic, sau tehnician de mașini — stăruitor, modest, conștiincios. Fostul muncitor a urcat din treaptă în treaptă până la intelectualul de azi, inteligența lui fiind pusă în lumină de partid, care l-a îndrumat, l-a sprijinit în drumul său către cultură.

Fostul muncitor e absolut al unei facultăți din Kiev. El justifică în fiecare zi, prin capacitatea sa mereu în creștere, încrederea acordată de partid în forțele sale, nu numai în cele de acum ci, mai ales, în cele de atunci, de demult, când a început evoluția linărilor muncitor către inginerul de astăzi.

Eroismul cotidian — oriunde s-ar manifesta el, cuprinde aceleași cunoscute de dragoste, atașament și recunoștință față de partid.

De la înțelegerea acestei necesități a pornit inițiativa întregului birou de utiaj siderurgic: trebuie schimbate aliajele, cuprul poate fi înlocuit cu fonta, furnalul de 1.000 mc. poate costa mai puțin fără nici un prejudiciu adus calității.

Și astfel a apărut milionul — mândria biroului de utiaj siderurgic.

O idee care economisește 1.000.000 lei. Modernă, în spiritul calității și al tehnicii avansate.

Inginerul Ion Nicolae „omul cu milionul” cum l-a prezentat cineva, se bucură de succesul colectivului

pe care-l conduce. Se bucură parcă puțin intimidat, admirația altora îl stânjenește. El lucrează și azi ca atunci cu ani în urmă, când era muncitor, ajustor mecanic, sau tehnician de mașini — stăruitor, modest, conștiincios. Fostul muncitor a urcat din treaptă în treaptă până la intelectualul de azi, inteligența lui fiind pusă în lumină de partid, care l-a îndrumat, l-a sprijinit în drumul său către cultură.

Fostul muncitor e absolut al unei facultăți din Kiev. El justifică în fiecare zi, prin capacitatea sa mereu în creștere, încrederea acordată de partid în forțele sale, nu numai în cele de acum ci, mai ales, în cele de atunci, de demult, când a început evoluția linărilor muncitor către inginerul de astăzi.

Eroismul cotidian — oriunde s-ar manifesta el, cuprinde aceleași cunoscute de dragoste, atașament și recunoștință față de partid.

De la înțelegerea acestei necesități a pornit inițiativa întregului birou de utiaj siderurgic: trebuie schimbate aliajele, cuprul poate fi înlocuit cu fonta, furnalul de 1.000 mc. poate costa mai puțin fără nici un prejudiciu adus calității.

Tenacitate... sau povestea unei vieți obișnuite

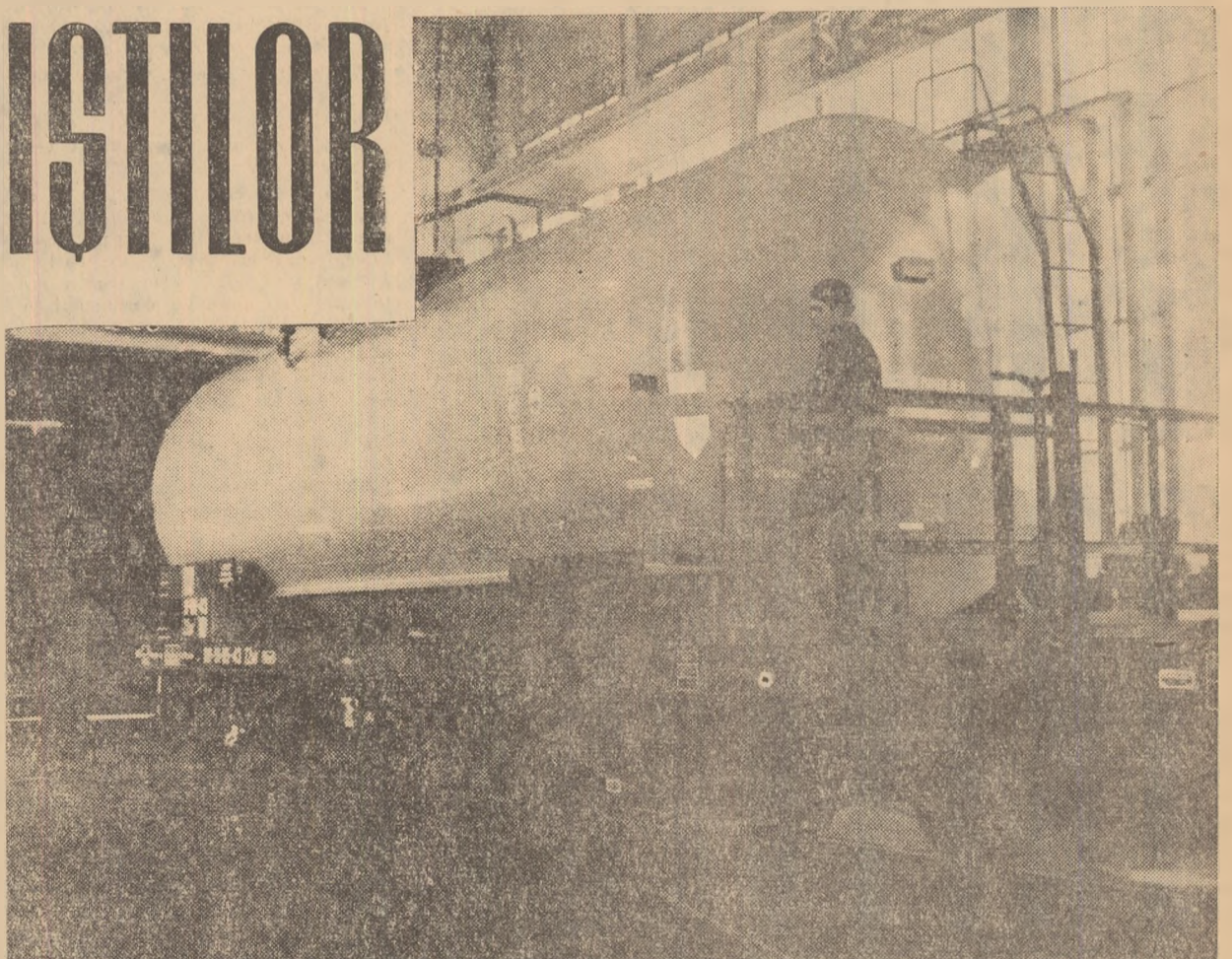
Eu stau în Rahova, de aceea trebuie să mă scol cam pe la 5 ca să nu alerg, speriat că aș întîrzi, către uzină. Nu mai am timp la prinz să trec pe acasă: mîncînc la cantină și de aceea încă de dimineață îmi iau cărțile de școală cu mine. Cred că dacă aș avea la dispoziție timpul de învățare al unui elev „de la zi”, notele mele ar fi numai 9 și 10. Așa, acum, mai scapă și cite un 8 printre ele. Sub 8 n-am voie să cobor — încerc să fiu sever cu mine.

Învăț înaintea orei, în pauze, sint foarte atent în ore, la explicațiile profesorului ca să plec cu lecția știută din clasă.

În timpul lucrului nu pot să învăț. Nu fiindcă n-am avea vreme, dacă știți să-i planificați corect activitatea nu lucrați „pe brînci” în asalt cum mai fac unii, puțini, care sint mai în urma celorlalți. De cînd învăț, mai aies, cunoștințele căpătate în școală mă ajută temeinic în muncă. Nu în general, ci precis, aplicat. Eu sint ajustor de precizie — zilnic am de verificat profile de piese conform schițelor de plan și asta în aparate perfecționate: proiectorul, microscoful mecanic, pentru observarea erorilor de sutimi sau de mimi de milimetri, dacă există. Nu mai vorbesc de trasarea șablonelor de verificatoare, de numeroasele desene pe care le consult și unde am nevoie de geometrie. Înainte de a merge la școală întrebam de multe ori maistrul: „Cum să fac, ce rezultat îmi dai aici sau dincolo”. Acum transform cu ușurință calculele, citesc cu mai

multă siguranță un plan, un dosar tehnic. Am verificat în procente: 25%. Asta înseamnă: cu 25% cel puțin a crescut procentul pieselor de calitate date de mine; economia de timp se înscrie cam tot în procentul de 25%, sau altfel: pe lună primeam maximum 40 de desene înainte, acum ajung și pînă la 60, totuși lumea zice că am devenit mai mult. Are dreptate lumea, pot.

De la ce pornim de fapt? A... de la timp. De ce nu învăț în acest timp, de vreme ce-mi rămîne liber? Am altceva de făcut: sint

Una din ultimele operații care se fac unei cisterne: toaletarea la secția de vopsitorie.

responsabilul unei brigăzi de recuperare de scule din materiale recuperabile, prin muncă voluntară. Brigada are 9 oameni: 7 dintr-un regim preferențial, nu-mi dă voie calitatea mea de comunist. Băieții înțeleg greutățile și le înving: 8 din cei 9 sint membri de partid. Numai unul asta cred că am făcut economii de citeva mii de lei cu brigada asta. Cam asta-i tot ce pot să spun despre mine. La 10 seara ajung acasă.

Mandau Nicolae nu învăț cu scopul de a deveni neapărat inginer. Vrea să ajungă doar un mun-

cion obșnuit al zilelor noastre; cult, cu orizont larg, un om cu care uzina care-l știe de pe vremea cuceririi să se mîndrească.

Eroism: mereu, în fiecare zi să ai tenacitatea de a-ți închina timp pentru cunoașterii, interesului general, sensului istoric pe care-l capătă astăzi noțiunea de muncitor înaintat. Să fii mai harnic decît timpul, să-l împarți după măsura nouă, comunistă, să cauți să-ți stăpînești cu precizie și putere. Și să reușești.

Tita CHIPER

DE LUNI PÎNĂ LUNI cu un instructor de partid

Am stat o săptămîină împreună cu un instructor teritorial de partid și nici un ceas n-a semănat cu celălalt. Munca de partid n-are momente identice și nici momente recreative, ea este mereu proaspătă, înedită.

Atitudinea lui au, trebuie să aibă izvoarele diversitate cerută de împrejurări. Se străduiesc de citeva luni pentru ca activitatea de la comunitate să se îmbunătățească. În sfîrșit, a reușit, cîntă pe mai bine, cineva se apropie și-l asistă la repetiție, fața îl strălucete, e bucurat. Dar că l-a insultat și l-a lovit. obrazul lui devine brusc sever și cu un brigadier vede regretul despărțirii de bucuria încreștată înainte. Se aude la tehnician, vorbește cu el întristat, sincer întrecut. Pentru că el trebuie să participe activ și să participe profund la izbinzile sale la nereușitele celor din jurul său, — numai astfel îl poate cuceri și conduce.

Este una din lături care-i dau dreptul la o imagine literară complexă. Munca lui nu e modestă și de ea nu e nevoie să se apropie bine vointor, dilatăndu-i proporțiile. L-ar stînjea. El cunoaște măsura eforturilor lui, e convins de utilitatea lor, știe că ele alături de ale tuturor oamenilor muncii apropie comunismul.

Am stat o săptămîină împreună cu un instructor teritorial de partid și nici un ceas n-a semănat cu celălalt. Munca de partid n-are momente identice și nici momente recreative, ea este mereu proaspătă, înedită.

Atitudinea lui au, trebuie să aibă izvoarele diversitate cerută de împrejurări. Se străduiesc de citeva luni pentru ca activitatea de la comunitate să se îmbun

ROMANUL

eugen barbu

Am văzut privit vreedată cum dorm oamenii? Cei fără griji intră în somn ca într-o apă caldă...

Am văzut mai trebuie săvritul un lemn pe foc. Pe geamuri se așează poezia sub formă de ger...

Am văzut cum începe totul? Cum începe? Cu câțiva ani în urmă. Întoarcerea unchiului Manole...

Am văzut pe unchiul Manole îl ridicaseră într-o noapte de vară. Amintiri turburătoare...

Am văzut jocuri întunecate, bănueli, priviri disprețuitoare la cei din jur și o sărăcie umiltoare...

Am văzut pe unchiul Manole în curtea plină de oameni. Niște găzari care se certau...

Am văzut pe unchiul Manole în curtea plină de oameni. Niște găzari care se certau...

de pe Grivița. În bucătărie: o sobă neagră, câteva vase, o altă masă cu picioare mișcătoare...

Am văzut pe unchiul Manole în curtea plină de oameni. Niște găzari care se certau...

Am văzut pe unchiul Manole în curtea plină de oameni. Niște găzari care se certau...

Am văzut pe unchiul Manole în curtea plină de oameni. Niște găzari care se certau...

Am văzut pe unchiul Manole în curtea plină de oameni. Niște găzari care se certau...

Am văzut pe unchiul Manole în curtea plină de oameni. Niște găzari care se certau...

„Nu se poate trăi într-o astfel de lume. Degaba învăț. Dacă nu ai vorbă în minte să muncești?”

„Azi unde o mai pleca să caute de lucru, unchiul Manole?”

„Cum să-ți uieți tusea? Cum să uieți sferitul lămpii de gaz, auzim ai de zile și așteptarea cârților poștale de la cei din pușcărie, niște cartoane gabene și umede, trecute prin multe mâini, cu ștampile de incuviințare ca să meargă mai departe...”

„Tu o să ne ții familia”, spunea unchiul Manole.

Lețci de geografie și geometrie într-o clasă rece, cu pereții vopșiți cu ulei până la jumătate. Ulei cenușiu, urit, lăptos în care se ametea lumina becurilor din tavane.

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

Afară guleră vântul. Se aud locomotive în manevră. Norii albi de aburi calzi topeșeau gheața de pe geamurile clasei.

„Nu se poate trăi într-o astfel de lume. Degaba învăț. Dacă nu ai vorbă în minte să muncești?”

„Azi unde o mai pleca să caute de lucru, unchiul Manole?”

„Cum să-ți uieți tusea? Cum să uieți sferitul lămpii de gaz, auzim ai de zile și așteptarea cârților poștale de la cei din pușcărie, niște cartoane gabene și umede, trecute prin multe mâini, cu ștampile de incuviințare ca să meargă mai departe...”

„Tu o să ne ții familia”, spunea unchiul Manole.

Lețci de geografie și geometrie într-o clasă rece, cu pereții vopșiți cu ulei până la jumătate. Ulei cenușiu, urit, lăptos în care se ametea lumina becurilor din tavane.

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Nu se poate trăi într-o astfel de lume. Degaba învăț. Dacă nu ai vorbă în minte să muncești?”

„Azi unde o mai pleca să caute de lucru, unchiul Manole?”

„Cum să-ți uieți tusea? Cum să uieți sferitul lămpii de gaz, auzim ai de zile și așteptarea cârților poștale de la cei din pușcărie, niște cartoane gabene și umede, trecute prin multe mâini, cu ștampile de incuviințare ca să meargă mai departe...”

„Tu o să ne ții familia”, spunea unchiul Manole.

Lețci de geografie și geometrie într-o clasă rece, cu pereții vopșiți cu ulei până la jumătate. Ulei cenușiu, urit, lăptos în care se ametea lumina becurilor din tavane.

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Nu se poate trăi într-o astfel de lume. Degaba învăț. Dacă nu ai vorbă în minte să muncești?”

„Azi unde o mai pleca să caute de lucru, unchiul Manole?”

„Cum să-ți uieți tusea? Cum să uieți sferitul lămpii de gaz, auzim ai de zile și așteptarea cârților poștale de la cei din pușcărie, niște cartoane gabene și umede, trecute prin multe mâini, cu ștampile de incuviințare ca să meargă mai departe...”

„Tu o să ne ții familia”, spunea unchiul Manole.

Lețci de geografie și geometrie într-o clasă rece, cu pereții vopșiți cu ulei până la jumătate. Ulei cenușiu, urit, lăptos în care se ametea lumina becurilor din tavane.

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Nu se poate trăi într-o astfel de lume. Degaba învăț. Dacă nu ai vorbă în minte să muncești?”

„Azi unde o mai pleca să caute de lucru, unchiul Manole?”

„Cum să-ți uieți tusea? Cum să uieți sferitul lămpii de gaz, auzim ai de zile și așteptarea cârților poștale de la cei din pușcărie, niște cartoane gabene și umede, trecute prin multe mâini, cu ștampile de incuviințare ca să meargă mai departe...”

„Tu o să ne ții familia”, spunea unchiul Manole.

Lețci de geografie și geometrie într-o clasă rece, cu pereții vopșiți cu ulei până la jumătate. Ulei cenușiu, urit, lăptos în care se ametea lumina becurilor din tavane.

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

„Mămă, când se întoarce tata?”

Desen de EUGEN MIHĂESCU

FRAGMENT DIN ROMANUL „STRADA”

COPILII CARTIERULUI

Moment 1937

Vîrfuri de lance ridică
Cerul, războinicul cort...
Stînsă-ntr stele-i și mică
Lancea tiranului mort.

Crîncenă slavă deșartă,
Surzi asasin și despoși!
Nimeni pe nimeni nu iartă
Moartea îi iartă pe toți.

Străjuie corbul de gală
Poarta palatului stîns.
Aripa lui triumfală
Dolu-n palat și-a întins.

Corbi și tirani împreună
Mîna la moarte îloți...
Ei doar la pradă s-adună
Moartea i-adună pe toți.

In nopțile albe

In nopțile albe de-armate de crini
Cînd bîntuie spectrele premii de groază,
Aci-n cartier arzătoare grădini
Blestamă, oftează :

— „Plimbați-vă, ulii cu ghiare de zoastici,
Rotiți-o-n norii fantastici
Sau treceți șontic-lipînd prin noroaie,
E-a voastră
Furtuna aceasta de zoaie
Și ploaia — cu grații lucioase ca fierul —
Ce-duce a temniță vastă,
E-a voastră!
Și ca să vă huiduie-n tunet se-ndoaie
Deasupra-vă, cerul.

E doliu de fum peste fabrici, iar cîmpul
Își clatină. Flizice, grînele blonde.
Vă palmuie vîntul.
Vă scupa, din sonde,
Pămîntul.

...Lăsați, panglicară, jelania.
Tîlhar vi-i cuvințat.
Lui Hitler, lui Hitler ați dat Transilvania!
Ascuns — mai întii — printre voi,
trădătorul

Uscă în osul aripelor zborul;
Multimile tinere-nții le orbise
Zorlindu-le, spumă de fluviu-n abise
Pe urmă și fara prăbușind-o în gol
A oblojit-o-n pecefi de nămol.

Acum vinovată e-n zodie, ura,
Fecioară jertfită e-acum fîrta.
Licheaua corcîță din crimă și-orgoliu
Mînjindu-ne lacrima, umbli și-n doliu!

Dar tunelul mare din oameni acuză:
Istoria rece și dreaptă refuză
Și-o undă — cersînd leșinată — s-audă
A pingăritorului paet de ludă!

La sfatul de spaimă se-adună strigoi
Sub turnul de piatră clădit pe gunoi
Și sumbre reptile, tîrîtu vermină.
Se-adună și colcăie monștri pitici:
A vrut putregaiul să-mpartă lumină,
A vrut putregaiul să dea licurici
Cun pulberea stînsă din stele ciocnite
Dă, pălur cosmice, lumi neistovite —

Dar turnul de piatră clădit pe gunoi
Pe rîpa trușasă se surpă cu voi.

...Cînd nopțile-s albe de-armate de crini,
Aci-n cartier
Neștiute grădini

Fibrează în incandescență spre cer,
Tîșnind ca-n pustiu aprins un crater
Bolnav de incendii și-arzînd înainte
— Ofat de apăie pe-o gură fierbinte —
Și-un vînt ridică îndemni nevăzută
Ca om și vulcan să-și aducă aminte:
— „Mai luptă. Mai arzi. Nu e totul pierdut...”

Cu murmure albe tălăzuie crinii
Fedenii de spumă și rouă-a luminii
Și marea-nspunată ei nu și-or umbri-o
Și nu știu streinii
Că-n albul grădini
E-ascuns, licărind, revărsatul de ziua.

Din volumul cu același titlu, în curs de apariție la
editura pentru literatură.

In grădină la noi iarba-i pururea
nouă.

Ea crede în rouă
Și crede-n grădini —
Și nopțile albe de-armate de crini.

Tata

Trec locomotive.
Departa or fi.
Mici basme naibe
Le spun la copii.

Răspunsuri ei vor.
Nici un basm nu-i mai minte!
La-ntrăbările lor
Vine-o șoaptă fierbinte :

— „... Cît mașina nu-ngheață
Cît e focul în toi,
E și-ntrînsa o viață
E un abur și-n noi...”

Am copilărit pe sub țimplete tale
Mereu inegrite de fum și cărbune
Ureate de-un abur desculț și bălai
— La țimplete, albei. —
O, cum poți fi, tată,
Atît de departe
Deodată,
O necunoscută pădure de zale.
O ceață de stele pierdută pe-o vale,
In moarte?

De la drum, de prin fară,
Pentru noi coborai
Cu poame, cu-alune,

de CICERONE THEODORESCU

Dintr-un basm,
Dintr-un rai,
La ceasuri de seară:
— „Mai spune, mai spune...”

Ce gîndim, între vise și munci,
E rămas în adîncuri, de-atunci:

— „Cît mașina nu-ngheață
Cît e focul în toi,
E și-ntrînsa o viață
E un abur și-n noi...”

Veghindu-ne munca și copilăria,
Cîntîndu-ne viața, nu veșnicia,
Un abur desculț și bălai — ca un
fald e

Urcînd dinăuntru cu tălpile calde —
Un abur ca tata: cu țimplete albe,
De ger mă cuprinde, de noapte
m-ascunde

Mă-acoperă: alb și fierbinte cojoc
Și noaptea se umple de șoapte și unde:

— „Fantomele tale în doliu,
doboară-le!
Alungă-le întunecatul obroc.
Ceasornic — aici — batem vîi,

...Să facem să fină al flăcării joc
Fluidul, fierbîntele, marea.
Să ciocote aburul țîșnit din soarele
Ascuns, al cutiei de foc.”

Aștri cu aburi

E-o ceață de stele pe case și jgheaburi.
Prin ceață, e-o goană de aștri cu aburi
Din placa turnantă a nopților-carcere
Les locomotivele fără întoarcere,
Planele în crișăuții arșitei rece.

Un abur în ele nochează să plece,
Gigant, năzdrăvan — le împinge,
le-ar trece

Punțile, bolțile-n aurărie
Sub care e viață și veșnicie.

Și cerul și omul și fiara bătrînă
Un abur fierbinte le duce
Un abur gigantic le mîină.

Din aburul lumii cite-o fișie
Ne mîină pe toți în călătorie.

Ca inima bat injectoarele: spornic,
Fierbinte și sigur ceasornic;
De arșița stelelor fruntea e leorcă
Și Calea Lactee pe linii aleargă
De parcă izvorul luminii
E-acolo-n cutia de foc a mașinii.

Trec locomotivele fără întoarcere
Și zgîlțite nopțile-carcere
Cutremur de foc din pustie-n pustie,
Văzduhul să spună, pămîntul să știe...
Dar poate a tatălui meu —

de-nîrzie —
Mai caută drumu-napoi și-o să vie
Prin noaptea cu necunoscutele-i

Să spună pămîntului flacăra vie
A marii enigme.

Nu-i nici o stafie. Nu-i nici un mister.
E luna, ca șarul mașinii pe cer,
E tata, juretecul lui în risipă
Acum închegînd veșnicie-n clipă —
Și-un astru cu aburi e locomotiva
Ce șueră-n viscol și-n leagăn de roți,
Pe toți călătorii cu ni-i da
Aduce-napoi, odată, pe toți —

E-o ceață de stele pe case și jgheaburi
Și bolta e-o goană de aștri cu aburi.

Nicovala

De fier, inima omului! Rușine ori sfială
Nu-ncape de-o asemii uneltele de fier
Celor mai grele și mai de povară.
Au tras în ea ca-ntr-o fierbinte nicovală
Noaptea și zi, iarnă și vară,
Tîlhar și gîde, domn și temnicer —
Și n-au strînit-o, nu i-au dat de rost.
De fier, inima omului, a fost.

Bătînd-o, n-au lăsat-o să piară în rugină!
Și cît vor bate încă în ea ca-n nicovală,
Le-or da răspuns, orbîndu-i cu viscol de
lumină
Și codri-aprînși de muguri — scînteile-n
rafală.

Aici, pe Grivița

Aici, pe Grivița, de-o viață...
O, țara zeilor de tuci,
Olimpului meu dintre uluci!
Copilărie... Geana-ngheață.

Acesta-i drumul bun, nu altul.
De-aici țîșni semnalul mare.
Triumful clasei muncitoare
De-aici porni din nou asaltul.

Un foc e, din acele zile,
Un neuitat și scump ecou:
Răzbate sufletul erou
Al ucenicului Vasile...

Focuri

Ca-n locomotivă cutia de foc
Se zbate și inima, duduie-n loc,
Fierbînd să pornească-n viteză pe linii
Puterea năpraznică, duhul mașinii.

Din vîi sfredelesc încordările vîntului
Și miezuri de foc mină zborul pămîntului.
Scînteile sfîrtecă nopții zăbrănicul
Și sfîrtecă noaptea, cu ochii, mecanicul.

Pe cîmp și-n păduri se mai gudură focuri
De scudde talașuri, de oreascuri pe-alocuri.
Mai joacă mărunte sălăze-ale nopții
Balete de așchii sub zimbetul bolții.

Înaltă-se-oricit pătălăia lor multă —
La tagma surcelelor cine ascultă?
Se-aptaudă singure flăcări de ceață
Degrabă topindu-se, palide-n seară.

Să smulgem din vîntul cel mare o undă
Cu noi spre adîncul de foc să pătrundă!
Sorbîți-ne, lacome-n miezul de foc
Puteri hărăzînd biruinței soroc.

Mărete incendii, vîpăii ale magmei!
Nu flăcări ce-aplaudă zarbele tagmei,
Nu cioturi trușase, nu așchia proastă,
Nevednice veșnic de arderea noastră.

Apărarea cerului

(Din ciclul „23 August”)

Portretul timpului

de NINA CASSIAN

I

Timpul are ochi transparenți
de culoarea cunoașterii
și un suris nevăzut
care precede răsăritul
și durează dincolo de amurg.

Timpul e frumos și sever.
În fața lui,
munții iau atitudine,
vîntul își înțelege respirația,
iar marea și cerul se îmbucă
asemeni celor două cupe de sticlă
ale clepsidrei.

Timpul e în afara noastră.
Dar, uneori,
ia forma noastră, a celor în care e
turnat.

II

Timpul are ochi transparenți
de culoarea cunoașterii...

Istoria, în urmă, e o stihie deasă,
cu semînții, migrații, războaie și statui,
un vîlmășag pe care-n memorie-l
supui,
suind pe scara luptelor de clasă.

Și-a trebuit un unic Partid clarvăzător
care să deslușească parcursul viitor
și să indice lumii sublimul salt uman,
prioind în Timp, ca într-un vast
ocean.

III

...și un suris nevăzut
care precede răsăritul
și durează dincolo de amurg.

Între o zi și o noapte
— tristețe voastre repere —
vă aștătați către moarte
gîze subțiri — Eferere.

Aripancepe să bată,
bate mai tare... îngheață,
vai, și iubii într-o viață
numai o dată, o dată.

Eu nu am zi, nu am noapte,
nu am nici moarte, nici rană,
Eu am durată umană:
certa durată a faptei.

IV

Timpul e frumos și sever.

În fața lui,
munții iau atitudine,
vîntul își înțelege respirația,
iar marea și cerul se îmbucă
asemeni celor două cupe de sticlă
ale clepsidrei.

Încă din adolescență,
cînd oasele sînt nesigure
și singele, ațit de confuz,
am știut cu cine vreau să semăn.

Priveam un portret
ale cărui trăsături invadaseră cadrul,

un portret multiplicat: COMUNIȘTI.
„Comuniști în uzină”,
„Comuniști pe băncile școlii”,
„Comuniști în noaptea ilegală”,
pe drumurile fării,
energii călătore.

Și-apoi comuniștii în cămăși
însingerate,
înfășurați în durere,
drapași în demitate,
înceștați de catargele gratiilor
și navigînd, cu celula-nchisorii
spre visul albastru al viitorului

Priveam un portret
și încercam să-i semăn,
și alcătuirea mea devenea verticală
și singele mi se limpezea
— și anii mei se încercău de
conșcență.

V.

Timpul e în afara noastră.
Dar, uneori,
ia forma noastră, a celor în
care e turnat.

O mamă din Hiroșima
storcîndu-și pletele de sînge
și clătîndu-le-n riul de arome al
primăverii

— Timpului îi face un portret.

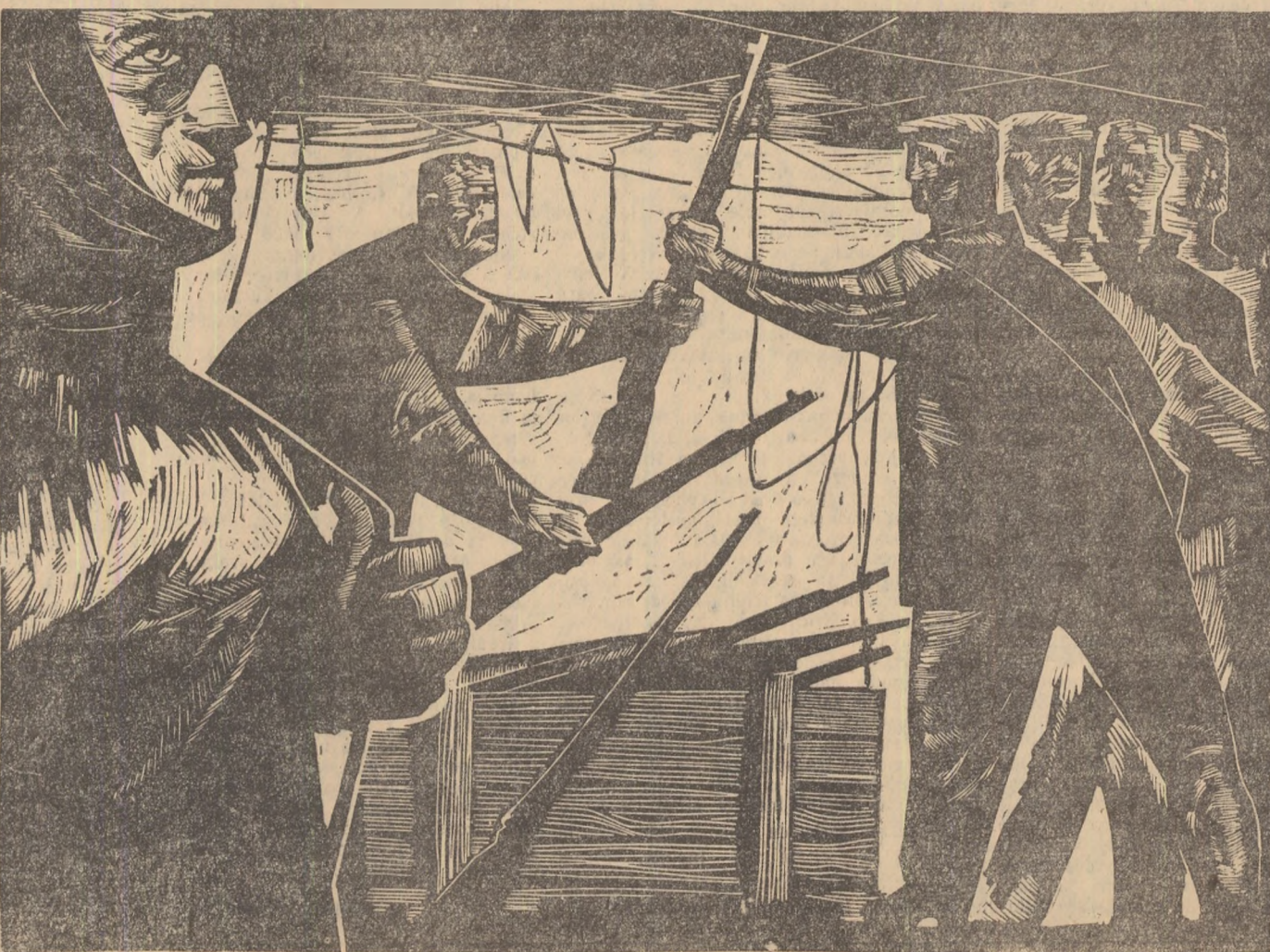
Un tractorist arînd
și-ntrerupînd prin cezurile brazdei
o poezie pe care și-o spune în gînd
— Timpului îi face un portret.

O pereche proiectîndu-și pentru-nția
dată
pe ecranul zăpezii,
umbra unică, ovală, a sărutului
— Timpului îi face un portret.

Un copil, ogîndîndu-se-ntr-un măr
— Timpului îi face un portret.

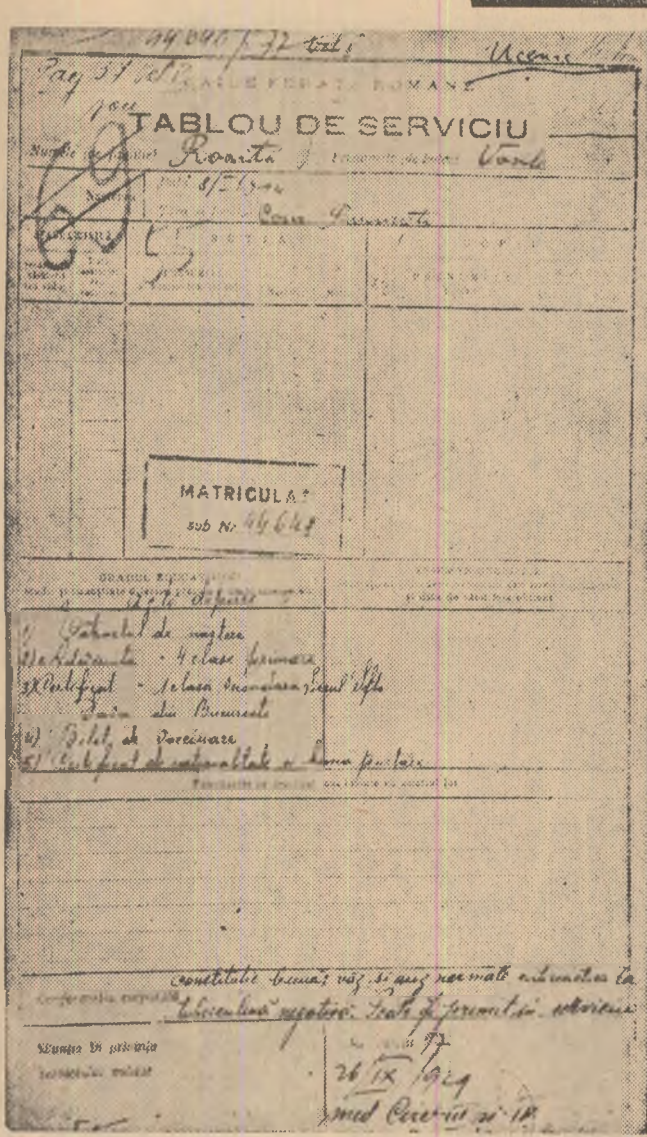
Un cosmonaut, descriînd globul
terestru
de la distanță cosmică
— Timpului îi face un portret.

Iar noi, ce vrem să-nconjurăm
pămîntul
cu-o mare zi lucrătoare
egală cu o mare sărbătoare
— desăvîrșim portretul Timpului.

Împărțirea armelor

(Din ciclul „23 August”)

Din carnetul scriitorului

UN DOCUMENT EMOTIONANT

Documentarea, cunoașterea vieții constituie din todeauna o condiție a scriitoricești autentice. Dacă pentru stăpânirea fenomenului contemporan, al construcției socialiste, fluidul faptelor care cuprind țara străbată în permanență sensibilitatea de seismograf a scriitorului, la reconstituirea tulburătoare a „biografiei colective” pe care au alcătuit-o purtătorii dramaturgici ai clasei muncitoare, munca de documentare se transformă într-o muncă de arhivă și de istoric — cu o rigurozitate de ordinul micronilor — a tuturor însemnărilor, documentelor, amintirilor.

Arhiva Atelierei C.F.R. Grivița Rosie este o astfel de „biografie colectivă”. Aici, într-un subsol curat, rînduite cu grija găsești mi și mi de „state de servicii” ale cereștilor care-au slujit „cările ferate române”, mi și mi de existențe deferoase, consemnate birocratic în doar câteva rînduri. Un dosar năd în interior din raft ne dezvăluie numele angajaților: Tudor V. Alexandru. În afară de el, două consemnări speciale: „1938 — cerut ajutor de naștere pentru fiica sa Cornelia” (nu se arată niciieri că ajutorul ar fi fost acordat) și imediat, în rîndul da dedesubt: „1938 — cerut ajutor de deces pentru fiica sa Cornelia” (tot nu se precizează dacă ajutorul a fost acordat). O împrejurare tragică, exemplar caligrafic.

Alt dosar. O cerere: „Domnule inspector. Subsemnatul MIREA MARIN... să binevoiați a (mă) adormi la magazin, fiind un om sărman și fără ajutor, avînd familie grea”. Cererea e aprobată. O semnătură indecifrabilă într-un colț al hîrtiei și precizarea „1,10 lei pe oră”. Destul, după onorabilul anonim dintr-unul din semnatările indecifrabile, pentru „un om sărman și fără ajutor, avînd familie grea”.

Printre dosarele literare, „R” înțelșite o copertă galbuiu de anși pe care o mîndă pedantă, de drastic birocrat, a așternut cu treizeci de ani în urmă un nume „soacra”. ROATA I. VASILE. Ne reținem cu greu emoția. Documentul este înedit. Sintem în posesia dosarului de angajare a vreau lui utecist „născut la București — după cum consemnăză undăntă aceeași mîndă — la 8 ianuarie 1914”. Dar cum nu orice se putea bucura de privilegiul de-a fi exploatat „în serviciul căilor ferate române”, fișa de servicii se deschide cu menționarea aptitudinilor fizice ale ucenicului de 15 ani: „Constituție bună; vîz și auz normale, cutirăncia la tuberculă negativă. Poate fi primit în serviciu. 26 septembrie 1929”.

Asigurările medicului sînt luate în seamă (tu și un muncitor vîguros!) și la „21 octombrie 1929 — angajat ucenic Ateliere — un leu pe oră”. Poate fi primit în serviciu cu un leu pentru o oră de muncă îndrăcită.

Poate fi primit în serviciu cu un leu pentru șaiseci de minute la maximă încordare la lucru. Poate fi primit în serviciu cu un leu pentru trei sute șaiseci de secunde de istorie, de robie. Și cum suma pînă să răspîndească prea cu prisosință caena adolescentului, urmează tradiționalul „vir de amenz”: „7 februarie 1931 — amendat cu 4 zile din salariu...” și pentru că omul tot s-a deprins, chiar în luna următoare, adică la „27 martie 1931 — amendat cu reținere salariu pe 2 zile...”, etc. etc.

Serisul comunistului devine tremurat, nervos. Fără îndoielă că vina o poartă textul pe care s-a văzut nevoit să-și așternă pe hîrtie: „25 ianuarie 1932 — transferat ucenic Atelierea T. Severin... pe cale disciplinară, pentru că a manifestat egomotos la facerea plășilor lucrătorilor în ziua de 15.1931”.

Caligraful pare să-și regăsească singele recă din menționarea la „1 decembrie 1932 — transferat fără speță” (să-și plătească singur drumul!) „la Atelierea București Grivița Locomotivă”. Nu-și pierde stăpînirea de sine nici mai tîrziu, cînd încheie „statul de servicii” cu o lapidară înțelșare: „Pe 16 februarie 1933 decedat în urma incidentelor de la Atelierea București Grivița”. Scurt: „incident”, „scurt”, „decedat”. A: „pe data de 16 februarie 1933”. Stilul și caligrafia îi aparțin insensibilului birocrat. Vina aparține stăpînirii. Iar „statul de servicii” îi aparține ucenicului utecist Roată I. Vasile, la a cărui angajare mina uscată așternuse pe hîrtie constatarea: „Constituție bună; vîz și auz normale, cutirăncia la tuberculă... Poate fi primit în serviciu”.

Mihai STOIAN

Gînduri despre partid

(Urmare din pag. 1)

armele puterii din mina claselor exploatoare care au înecat în singe greva de la Lupeni din 1929 și ar li vrut să-i înghiță pe eroicii muncitori cîntăreți și petrolisti împreună cu conducătorii lor, prin întemnițări și ploaie de gloanțe în luptele din februarie.

Permanența instigare șovină întreținută de guvernele reacționare n-a putut abate masele de la lupta revoluționară pentru revindicări sociale și nu a înăbușit sentimentele rălești ale poporului român față de minoritățile naționale.

Partidul nostru a sfârșit — cu pumnul clasei muncitoare și al țărănimii — tot ce era putred în societatea veche, și a întocmit rînduiele socialiste ale vieții noastre noi. Prin cel de al treilea Congres al său, partidul a indicat orientarea către desăvîșirea mării opere de construcție a socialismului. A dezvoltat științele și a îmbogățit tezaurul culturii.

Insuflețtoarea marelă a luptor succesorilor obținute strălucite în ochii oamenilor muncii, care au săvîșit realizări deosebite în industrie, în transformarea socialistă a agriculturii, în dezvoltarea științelor, culturii și artelor.

Cu toate pentru ce li aducem partidului, cu mic cu mare, salutul nostru fierbinte, ca unui adevărat părinte, unui părinte în floarea vîrstei care a făcut mult pentru noi și va face și mai mult de acum înainte, căci ne aflăm în pragul viitorului comunist.

NAGY Istvan

PARTIDUL ȘI GENERAȚIA NOASTRĂ

Cea de-a 40-a aniversare a înființării partidului este înfîmînată și sîrbătorită de către clasa muncitoare, țărănimea muncitoare și intelectuală și semnul luptei pentru calitate, sarcină semnificativă pentru înaltul nivel de conștiință și de viață, în genere, alins de către poporul nostru.

Cronica celor 40 de ani de luptă glorioasă a comunistilor prezintă un șir nelămurit de rezultate calitative, a cărui finalitate, construirea unei lumi a demnității, a creației și a belșugului, justei și nămașii a veritabile a justei idilor călăuzitoare marxist-leniniste, dar și o realitate palpabilă.

Simbolul Agnitei-Botoare este multiplicat de nobletea hidrocentralei de la Bicaz. Hunedoara va fi întrecută în marelă de către complexul metalurgic de la Galați. Așchia stînt doar câteva nume. S-ar putea cita cu suflete. Ele au devenit simboluri ale comunismului, ale înfrîngerii dintre bun și rău. Aceste realități — cu care ne mîndrim își au corespondenții lor în conștiința oamenilor noi. Noi a devenit un fenomen de masă. Următoarele înfîlțuri ale regimului democrat popular văzute din unghiul de vedere al trecutului ar părea de domeniul visului.

Astăzi ele sînt firești, sînt însuși condiția umană, noua comunistă condiție umană. Cuceriră extraordinare apar ca firești, ca un drept legitim al clasei muncitoare. Ele se îndeplinesc în marea lor majoritate cu mult înaintea termenelor fixate, după o logică riguroasă.

Indrumată și sprijinită de partid, arta și-a schimbat conținutul, și-a lărgit orizontul, a devenit un bun spiritual al maselor, a făcut în esența ei un salt calitativ. A li partinic înseamnă să adănciești poezia însoțită a realității. Spiritul de partid luminează opera noilor generații de scriitori, fiind un mijloc lin de analiză și de interpretare a realității.

Lupta împotriva ideologiei burgheze, pasionant proces de transformare calitativă a omului de tip nou în activitatea eliberată de exploatare, lupta clasei muncitoare condusă de partid pentru ridicarea nivelului economic și spiritual, iată cîteva din temele literare de mare actualitate, care pasionează pe autori și pe cititori.

Alături de colegii lor de generație și operativi. A 40-a aniversare a Partidului reprezintă pentru noi simbolul maturității și al avîntului desăvîșit construcției socialismului în patria noastră. Ea reprezintă simbolul împlinirii visurilor adolescenților Vasile Roață, neuitatul erou al clasei muncitoare.

Nichita STANESCU

Uriășul

Eram o om de zgură și cenușă,
Ca aruncat dintr-un vulcan afară.
Pe sub pămînt eram la mine-n față
Și nopțile n-aveau ferestre și nici ușă.

Orbeciam prin întineric gol,
Mereu flămînd și fără de azil,
Te ascunzîndu-mi visuri de copil,
Ca sub un munte, — vine de petrol.

Lumină, soare, toate erau vane;
Zădărnice irizau înalte bolte,
Da-n sufletu-mi creșteau ascuns, revolte,
Cum cresc talazurile subț oceane.

Cînd m-am simțit înstreinat de toate
Și închînd în ochi, lumina mea,
Mi-a pus pe umăr unul mina sa
Și am simțit alăturea un frate.

Și n-am mai fost eu singur de atunci,
Nu m-a răpus oarbă din trecut
Și parcă-a doua oară m-am născut
Și n-am mai ascultat supus, porunci.

Așa, din noi, cresc un uriaș,
Stăpîn pe lumea asta și pe vreme,
De care-au prins patronii s se teme
Cînd răsuna sirena în oraș.

Și uriașul m-a luat de mîni,
Mi-a șters de pe obraji cenușa, fumul,
Și fără greș m-a dus de-atunci pe drumul
Pe care nu mai întîlnești stăpîni.

În jurul lui făcărăm toți zid
Măcar că noi nici nu-i spuneam pe nume.
Dar azi îl știe-tîndea lume,
Și-și spune pre-tîndea: Partid.

Demostene BOTEZ

Unul dintre noile jurnale de la Reșița

Foto EDMUND HOFER

MANIFESTARI ALE UNIUNII SCRITORILOR INCHINATE ANIVERSARII PARTIDULUI

LA BUCUREȘTI

La 22 aprilie, la Clubul sindicatelor din Invădîmîni, a avut loc o seară literară cu tema: „Dezvoltarea literaturii în anii regimului democrat-popular, sub îndrumarea Partidului Muncitoresc Român”. Au participat: Mihail Davidovici, Aurel Baranga, Lucia Demetrius și Hora Lovinescu.

La 24 aprilie Dan Deșlu, Ion Brad și Tiberiu Uțan s-au întîlnit cu cititorii la Casa de cultură a raionului Tudor Vladimirescu.

La 24 aprilie, la școala Mihail Eminescu — Veronea — Forumbac a avut o întîlnire cu elevii.

La 25 aprilie, la Teatrul de Operetă, au citit din scrierile lor Ion Bănuță, Șen Costicuc, Gavril Mihal.

La 26 aprilie, la Institutul de Construcții, Lucia Demetrius a vorbit despre „Partidul și creația mea”.

La 27 aprilie, la Depoul C.F.R. București-Prisaj, Silviu Iosifescu a conferențiat despre „Figuri de comunisti în literatura contemporană”.

La 28 aprilie, la Școala de Partid de la curtea verzurii Marcol Brășoiu, Ion Bănuță, Nina Cassian, Tiberiu Uțan.

La 28 aprilie, la Casa Universitarilor, Acasă M. Beniu a vorbit despre cum a creat figuri de comunisti în romanul „Pe munte de cuit”.

La 28 aprilie, Novicov a vorbit despre „Figuri eroice de luptători comunisti oglindite în literatură”, la Statutul Popular al Capitalei — Institutul Proiectiv.

LA TG. MUREȘ

La 20 aprilie, a avut loc la Școala „Bolyai” o seară literară prezidată de

Kovacs Gyorgy. Au participat Mihai

Dragomir, Cezar Drăgoi, Galfaiy Zolt, Katona Szabo Istvan, Ov. S. Crohalmiceanu, Remus Luca, Majtenyi Eric, Stefan Luca, Szakely Janos și Nicolae Tăutu.

La 21 aprilie, la întreprinderea forestieră Glăntaș, Mihai Dragomir, Cezar Drăgoi, Ov. S. Crohalmiceanu, Galfaiy Zsolt, Katona Szabo Istvan, Remus Luca, Majtenyi Eric, Nicolae Tăutu s-au întîlnit cu cititorii și în aceeași zi au participat la o seară literară pentru oamenii muncii aflați la odihnă la Brașov.

LA COROIA

La 21 aprilie, în sala Filarmonicii de stat, a avut loc o seară literară. A vorbit N. Moraru despre aniversarea partidului și dezvoltarea literaturii îndrumată de partid. Au citit din lucrările lor Maria Banuș, Constantin Chitriș, Ion Gheorghiu, Gellu Naum, Viorea Zamfirescu și poezii cratoveni, Mariana Ionescu și Marie Finoveanu.

ÎN REGIUNEA DOBROGEA

La 24 aprilie, la Năvodari, la întreprinderea de țostari, au citit Cicerona Theodorescu, Nina Cassian, Aurora Cornu și George Dan.

La 25 aprilie, la Constanța, în sala Sporturilor, tov. Vasile Vlădu, prim secretar al Regiunii de Partid Dobrogea, a vorbit tineretului despre lupta și realizările partidului. Au citit versuri poetice Marcel Brășoiu, Nina Cassian, Dumitru Corbea, Aurora Cornu, George Dan și Cicerona Theodorescu.

Realizări și îndatoriri

(Urmare din pag. 1)

să vor aduce noi personaje pozitive, reprezentative pentru societatea nouă, în plină și uluitoare transformare. Iată-ne deci, după o bogată recoltă și relativ îndelungată experiență, cînd nu mai poate fi vorba despre deziderate ci despre realizări. Față de aceste realizări, critica literară are datorția mai veche de a sintetiza nuanțat, de a extrage învățămînt, de

a defini tendințe și de a izola difi-cultățile prezente. Desigur, încercări în acest sens s-au făcut (amintim de volumul lui D. Micu — „Romanii rominesc contemporan” — sinteză pe autori ale lui I. Viltner, articolele lui M. Novicov despre chipul comunismului în literatura actuală ș.a.) — dar aceste realizări reprezintă încă prea puțin față de sarcinile ce ne așteaptă. Cronicle, discutiile în presă, articole tratînd anumite probleme ale prozei noastre, toate acestea au constituit și constituie un bogat material analitic care se cere valorificat în sinteze științifice. Disocierile erau cu totul eroare în ceea ce putem aduce în înțeles de modalitatea operii respective, de specificul scriitorului, de epoca în care se desfășoară acțiunea cărții. Stabilirea judecăților de valoare nu poate fi realizată de un singur critic, ea e o rezultantă, de unde necesitatea discuțiilor (care, a lina timp citi rîmin de idei și nu devin certuri personale sînt binevenite).

Realitatea e că romanțerii se află într-o întrecere dificilă cu timpul. Nicodată societatea rominescă n-a cunoscut o transformare mai ulitor rapidă a situației relațiilor, perspectivei, transformări mai fundamentale ale personajelor astfel încît bogăția faptelor de viață, ritmul și proporțiile transformărilor au depășit ritmul creator al romanțierilor în sensul că acești n-au în deocamdată pasul cu viața. Transformările revoluționare care au loc sub ochii noștri nu sînt, firește, schimbări exterioare ci ele angajează structura intimă a oamenilor, constituie un complex interdependent social, material, psihologic și intelectual, astfel încît activistul de partid pe care-l cunoaștem azi nu mai este cel de acum zece ani, cum nu mai este același muncitorul, activistul, înțeleptul, funcționarul, cum nu mai e același scriitorul. Rezultă că necesitatea legăturii cu viața — lege obiectivă a creației artistice — se pune cu o acuitate și o amploare nemăintîlnită, că ritmul creației artistice poate crește mult și că necesar s e concentrăm atenția asupra centrelor vitale ale patriei, marile întreprinderi, marile șantiere ale socialismului, asupra celor mai importanți g.a.e.-uri, astfel încît literatura noastră, reprezentativă pentru epoca noastră, reprezentativă pentru uriașele ei realizări, demnă de inspirator și organizator marilor victorii, glorioasă și eroicul nostru partid.

Eugen SIMION

Paul GEORGESCU

Influența partidului asupra literaturii noastre înainte de Eliberare

SYMBOLURILE UNEI POEZII REVOLUȚIONARE

U na dintre cele mai pasionate dispute estetice din deceniul al IV-lea a fost aceea dintre partizanii poeziei ermetice, retrase în zonele glaciare ale abstracțiilor impenetrabile, și susținătorii poeziei sociale, accesibile, izvorite din realitatea imediată — în devenită, în condițiile epocii, arena unor sprige înțeleștice sociale. Semnificația acestei polemici depășește limitele estetice, caracterizînd, de fapt, două atitudini politice bine delimitate. Discuția nu se reducea la ideea accesibilității poeziei. Conținutul ei era mai adînc, privea conținutul însuși al liricii și rolul ei ca fenomen de cultură în viața spirituală și a unui popor. Se manifesta tot mai puternic influența partidului comunist în rîndul intelectualilor.

Anii 1932—1933 aduseseră în literatură, ca și în viața politică, o radicalizare a ideilor, o delimitare a atitudinilor. Se punea, foarte acut, problema reprezentanții. Acest moment cînd reprezentanții estetismului spiritual își teoretizează conceptul aventurării, în mitul „faptelor” înalt tradiționalism „devine”, ca doctrină ideologică, sprijinitorul „noii ordini”. Un poet gîndirist, la început un bard al toamnelor fecunde, ținea să-și exprime în 1934, deschis, ororarea sa față de penetrația poeziei în rîndurile masei. „Lipsa de contact a Poeziei

cu masa cititorilor? Nu, nu există un imperativ al pătrunderii Poeziei în mase cât mai largi”. Argumentul era acela, știut, că masele sînt inaccesibile la muzica ideilor; același poet, cu o gîndire stăpînită de un trivial orgoliu, numea pe cei ce promovau o poezie legată de suferințele și sensibilitățile masei largi, „niște cloști (ai) poeziei, profanatori ai artei”.

Critica ermetismului s-a împletit cu afirmarea ideilor despre apropierea poeziei de viață, despre întărirea elementului social și revoluționare substanțiale sale, răspunzînd, în acest chip, imperativelor epocii. Am citat cu alt prilej programul semnat de Geo Bogza în Viața imediată despre reintroducerea poeziei în viață, Miron Radu Paraschivescu publică la Inceput anulul 1932, un articol despre Poezia nouă (Gazeta învățătorilor prahoveni) pe care o vede desprinsă de modernism, o poezie care să slujească adevărului, educației lui. Același autor pune, tranșant, chestiunea de pendență artei de factorul social-economic, ceea ce sprijina raționa înțelșare a poeziei în condițiile crizei în leletuală. Criza, explica el — în sensul unei nelinișți — a unui vesnic tango, a neprecizării atitudinilor, a căutărilor sterpe... un dans în vid, un echilibru pe frînghia întînsă pînă la maxim, a intelectualului, cu inerențe alunecări și căderi... care nu constituie decât un reflex al ciocnirilor dintre două realități existente: una în descompunere, alta în devenire.

duității, pune pe artist în imposibilitatea de a recepta corolile din afară, silindu-l, inevitabil, să exploreze cu exasperare vizibilitățile onice și orifice. Cert este că Eugen Jebeleanu respingea poezia colibelor sufletești... atît de vide, și de artiștii care, opaci în fața abundinței de fenomene a realității, cîntă numai propriile stări sufletești, neputînd evita, în acest mod, spectrul celui mai terifiant al poeziei: repetarea, banalul. Pentru a nu rămîne niște lamentabile strigoi, inutili și obositori prin exprimarea asurzitoare a propriilor senzații și experiențe calpe, poezii ar trebui, după opinia autorului, să la contact cu viața, acesta fiind drumul pe care au mers toți marii creatori: Ne trebuie o răsturnare din afară, un temerar salt mortal pe steme sufletul nostru de acum, ca să putem revînta cîntecul. Fericiți cei ce se nasc în revoluții!... proclamă poetul.

Articolul discutat mai sus este, ca și în cazul articolului manifest al lui Geo Bogza, un elocvent exemplu de felul cum enclavarea ideologiei proletarietului a determinat o revizuire a certitudinilor estetice, pînă la creatori, unora, în conflict cu propriile lor capacități de talent.

Unele articole aparute în presa progresistă tind să îmbrățișeze fenomenul artistic în ansamblu, atîcînd, în limitele unei dezbateri, totuși, publicistice, probleme fundamentale pentru estetică. Interesul nostru merge către concluziile acestor dezbateri. Cităm, din nou, pe Miron Radu Paraschivescu cu privire la Arma literară (1935). Autorul aronțe de la premiza că în lupta dintre cele două lumi, arma ideologică, inclusiv literară, joacă un rol important. În această înclăștare nici o muză nu poate tăia, izolarea nu mai este o lăuzie, ci o rădăre. Răsturnînd aserțiunea lui Benda din Trahison des clercs, imperati-velite epoci confirmă că trădare este lipsa de aderare a scriitorului la

social și nu coborîrea artistului din turnul „splendidei” sale izolări.

Nu mai există izolare, turn de filde, pentru nici o ramură de activitate. Caracterul luptei se imprimă în gîndire, ca și în politică. În acest context istoric opere de artă coboară în strada, așa după cum în timpul revoluției ruse, Blok, Esenin și, în deosebi, Maiakovski și-au fecundat lirica în conflictele singeroase ale străzii.

În împrejurări decisive o literatură devine o armă — în folosul unei sau alteia dintre clase. Chestiunea care se pune, în mod firesc, este aceea a calității acestei arme și a valorilor morale și spirituale pe care le reprezintă. Intervenții în legătură cu aceste dezbateri semnălam și în Reporter și în Era nouă, apoi în Dacia Nouă, Cadran și în revista olușană Tara nouă, unde publica cronici și exergeze literare pătrunzătoare, definind fenomene mai largi ale literaturii contemporane, Mihai Beniuc.

Să ne oprim asupra unui articol din Dacia nouă: Despre poezia tinerilor (1938), semnat de Silviu Brucan. Peisajul poeziei generației tinere i se pare deolozant, trist și plîcșos prin ariditatea care li stăpînește. Ceea ce caracterizează această poezie este exacerbară problematicii iatacului. Spiritul în serviciul instinctelor primare, în lîrba tendințelor de narcis... Este o sîrbă secuită, devitalizată, în timp ce realitățile incandescente cer o poezie de elan covîșitor, de frondă împotriva senilității, care să înceteze setea de adevăr, de cultură, de viață a noastră, a tinerilor. În domeniul liric contemporan abundă poemele ce transpun complexe freudiene și orgoliul sufletelor individualiste.

Au existat însă și altele de poezii. Într-o serie de poeme publicate în revistele citate mai înainte, Miron Radu Paraschivescu exprima forța latentă, inexorabilă, sprijinită de „oa-

meni anonim și mereu prezenți ai orașelor/oamenii trudeji și-ai vrenții nelinite”, care sapă în adînc, surprind în cele din urmă temeliile orînduirii capitaliste. El lipește timpla de trupul vibrant al pămîntului și aude oftatul cavernos al mineilor. Cîntă nopțile conspirației și elevația desupra incertitudinilor a celui care a depășit, prin înfrîncare cu mulțime, marginea singurății. Alți stihoturi: Al. Șahighian, Cristian Sirbu, Al. Gheorghiu-Pogonești etc., comunică tablouri ale vieții și privațiunilor care sînt supuși exclușii orînduirii capitaliste. D. Corbea în Singe de fărîm, Război și Nu sînt cîntăre de stele, exprimă un crez social deschis, respingînd poezia de hinguri, zămisli-tă de visătorii care, fascinați de lună, stele și femei, ignorează cumplinele tragedii în care se zbat oamenii pămîntului.

Zaharia Stancu închina unul dintre cîntecelor sale Marilor flămînzii ai lumii și altul Zorilor apropiate („Viața Rominescă”, 12/1936) care deschid perspectiva zilei cînd „nimeni nu va mai sta în culcuș de cîline / Nimeni cu spinăre-noiță”.

Se știe, tot acum, poezia lui Mihai Beniuc, care în lanurile căreia ard reacții roșii ca de singe, simboluri ale revoluției. Arta sa poetică este profund revoluționară. Simbolurile întăresc ideea unei descătușări apropiate. Desprind din plasma liricii ardăneștii cu o tradiție socială foarte puternică, lirica lui Mihai Beniuc, una dintre cele mai expresive din această epocă, devine nemijlocul expresia idealurilor proletarietului revoluționar, anunțînd speranțele de foc ale unui nou viitor, ridicat pe ruina unei lumi condamnate la pierire. Ideile partizantive comuniste capătă acum o intrupare artistică deosebit de pregnantă, participînd activ la lupta pentru sfărîmarea orînduirii burgheze.

Laudă partidului

Fiecare aniversare a partidului este pentru noi prilej de mare sărbătoare. Asemenea gînduri, suferințele noastre se înalță îmbrășiind coloana monolitică a puterii lui.

În această aleasă zi ne scrămăm conștiințele pentru a vedea în ce măsură am contribuit la grandioasa epopoe pe care o trăim.

★

Artistul zilelor noastre nu mai este sclavul vieții migratorii de altădată, nici exponentul egocentric al unei pseudo-arte antisociale. Artă — în esență — are caracter social. Artistul nu se poate izola de societate și de viață; și el poate exista decât într-un singur fel — artist-cetățean. Teatrul trebuia ridicat de la funcția burgheză de divertisment, la sarcina de artă în slujba poporului.

Iată cum și de unde începe drumul nou pe care am pornit în făurirea imaginilor micului nostru cosmos, din clipa în care ne-am întâlnit cu înțelepciunea partidului. Niciodată n-am spus-o îndeajuns că el ne-a trezit din dulcea lenevie a vîșării, în care ne complăceam și din boemii nepăsători a făcut din noi luptători plini de elan și de energie a căror forță morală promovează ideile cele mai înaintate; ne-a însușit curajul acțiunii, curajul purtătorului de mesaj, devenind astfel mesagerii marilor idealuri ale societății noi. El ne-a deschis perspectiva etică în care trebuie să triumfe arta noastră.

Teatrul, avînd caracter social prin legătura lui directă cu viața și oamenii, s-a angajat și el în marșul bălăbălă pe care o dau toate sectoarele de artă, cu scopul de a se rupe de ideile retrograde, pentru a se încadra în spiritul nou al vremii. Cu ajutorul partidului am desleșit drumul, plîvîndu-l de buruienile impresionismului și formalismului, răsturnînd în șanț bolovanii antiumanismului, amoralismului, pesimismului și misticismului.

Piloții de partid ne-am scuturat de povara vechilor deprinderi și ne-am alăturat cu conștiința primenită marșului la timpului. Din îndemnul lui am luptat și ne-am eliberat din mrejele meșteșugărilor și de otrava minciunilor. Ideologia a teatrului burghez, teatrul fără conștiință, axat pe arhifosilul terțet amoros. Înarmat cu ideologia marxist-leninistă, teatrul nostru a atacat cu hotărîre, a dărîmat ruginita păcate ale teatrului burghez, a așezat noi temelii pe terenul sănătos al realismului socialist și, animat de partid, a în-

caput să se inspire din viața poporului, ridicîndu-se frîmă de luptă și de etică socială. În miezul preocupărilor lui a fost pus OMUL, omul nou care este creierul și motorul mărețelor noastre realizări, omul care construiește socialismul, omul acesta harnic, simplu, cinstit, inventiv, curajos și conștient că în secolul lui — fie de producție, fie de viață — el reprezintă scumpa noastră republică.

★

În strădaniile noastre am simțit întotdeauna oblađuirea partidului, considerația lui.

Inima actorului este un Stradivarius. În ea, ani de-a rîndul, s-au adunat și s-au închinat amărăciuni, vremilor trecute; dar partidul cu marea lui căldură a însușit-o și aceeași vîlvoră mută a început să cînte înmuri de mîrire și bucurie cînd inima de măscărici a actorului a fost cîntită ca o inimă de om.

Pentru toate acestea, astăzi, îl oțerim în dar florile recunoștinței și îl întîmpinăm cu plinul realizărilor noastre.

Ion FINTEȘTEANU
Artist al poporului

La Teatrul „Constantin Nottara” se joacă poemul dramatic „Primăvara” de Aurel Mihale, închinat aniversării partidului

Recunoștință

În anii care au urmat eliberării patriei noastre, teatrul a căpătat o impresionantă dezvoltare. Preocupările actorilor și regizorilor s-au îndreptat spre cunoașterea și aducerea pe scenă a omului nou, exponent al unei societăți eliberate de exploatare, stăpîn pe soarta sa. Întrîncăpătarea omului nou, a eroiului contemporan s-a realizat după căutări creative, prin studierea metodei realizării socialist, printr-o continuă și profundă cunoaștere a vieții.

Actorii sînt astăzi tubiți și prețuiți. Ni s-au creat condiții de creație la care nici măcar nu înțărăm să viseze înaintașii noștri. Contribuim la desăvîșirea ridicării unei noi societăți nu numai pe tărîm artistic, ci și pe tărîm obștesc. Mulți actori sînt deputați în Marea Adunare Națională, în sfîrșitul creației, prin studiul metodei realizării socialist, printr-o continuă și profundă cunoaștere a vieții.

Actorii sînt astăzi tubiți și prețuiți. Ni s-au creat condiții de creație la care nici măcar nu înțărăm să viseze înaintașii noștri. Contribuim la desăvîșirea ridicării unei noi societăți nu numai pe tărîm artistic, ci și pe tărîm obștesc. Mulți actori sînt deputați în Marea Adunare Națională, în sfîrșitul creației, prin studiul metodei realizării socialist, printr-o continuă și profundă cunoaștere a vieții.

Imbogățirea mijloacelor de expresie artistică, cunoașterea omului nou s-au făcut și se fac printr-un continuu și nemijlocit contact cu muncitorii din uzine, cu țărani colectivizati, cu activiștii de partid. Participînd la frîntînurile și la succesele lor, actorii a ajuns să cunoască în profunzime sufletul omului contemporan, precupările și feliurile lui, a putut pătrunde universul său de glîndire.

Trebuie să menționez ca un fapt de o mare însemnătate pentru întărîrea colaborării frățești dintre actorii maghiari și romini de la Oradea, realizarea unor spectacole la care participă deopotrivă actorii romini și maghiari: „Tragedia optimistă”, „Lăbură țărănească” și „Cyrano de Bergerac”. Această colaborare a fost deosebit de prețioasă și rodnică. Ea nu s-a putut realiza decît în anii noștri.

Și pentru a da un exemplu personal, pot să spun că numai cu pregătirea mea artistică din trecut sînt sigur că nu aș fi putut realiza vreodată rolul Femeii-comisar din „Tragedia optimistă” de V. Visnevski, sau rolul lui Mutter Courage din celebra piesă a lui Brecht, pe care am avut feliicitatea să le joc. Dar pentru a interpreta aceste roluri mi-au fost absolut necesare cunoașterea profundă a oamenilor și a vieții, înțelegerea deplină a procesului de revoluționare a cunoștințelor, contactul permanent cu realitățile noi din patria noastră. Toate acestea le datoriez, cu recunoștință, partidului nostru tubit.

DUKASZ Anna
Actriță
Teatrul de Stat—Oradea

EROUL DRAMATURGIEI NOI

m întîlnit, de curînd, lăudată cu entuziasm teoretic, într-o revistă occidentală de specialitate, ideea înlocuirii actorului viu cu păpușa cibernetică. În acest mod, se nega, o dată mai mult, valoarea prezenței omului pe scenă. După cum se știe însă omul este un mecanism alcătuit din nuante. A imagina un sistem de roțile lastruite care să lubească și să suferă esențializat este, desigur, încă una din tris-te, „descoperiri” ale unei culturi condamnate. Omul viu, adevărat, autentic, este unicul sens al teatrului, această artă care condensează, în focarul timpului scenic, chintesențele existenței umane. Oricare dintre înțărbșirile artei vorbește, în limbajul său particular, despre întîmplările și aspirațiile omului. În ceea ce privește teatrul, deși face deseori apel la armoniile muzicii, sau la alfabetul culorilor, principalul său mijloc de expresie este jocul interpretului. Omul apare în teatru direct, reprezentat printr-un alter-ego sensibil și inspirat. În lirică și în pictură cuvintele sau compoziția cromatică se însărăcesc să dea glas unor sentimente, unor atitudini. În roman sau în construcția muzicală comentariul analitic al autorului explorează și revela imagini grăitoare din viața semenilor noștri. Obligați să și pronunțe mesajul prin magia recreării serale a unor existențe surprinse de scriitorii în textul dramei, teatrul a făcut din această imperfecțiune o surprînzătoare cale de acces spre sublim. În sala de spectacol, oamenii din stal intră într-un contact nemijlocit cu reprezentările lor sintetice de pe scenă. Pe marginea replicilor autorului dramatic se creează un dialog nescris între personajele piesei și spectatorii.

În anii care au urmat eliberării patriei noastre, teatrul a căpătat o impresionantă dezvoltare. Preocupările actorilor și regizorilor s-au îndreptat spre cunoașterea și aducerea pe scenă a omului nou, exponent al unei societăți eliberate de exploatare, stăpîn pe soarta sa. Întrîncăpătarea omului nou, a eroiului contemporan s-a realizat după căutări creative, prin studiul metodei realizării socialist, printr-o continuă și profundă cunoaștere a vieții.

În vreme ce protestul lui Șilf din „Palma roșie” apare de la început cîștigat de scepticism, aspirațiile eroinei din „Ciuta” lui Victor Ion Popa către o zonă a purității morale capătă accente de un autentic patetism. Neliniștii care populează dramele lui Camil Petrescu organizează un amplu proces burghezizat obuze și oprimate. În același timp „Domnișoara Nastasia” nu-și găsește astîmpăr în mizeria morală din mahalaua Veseleii, iar Chirică, arhivarul, înfruntă cu un suris superior convențiile unei societăți inumane. În piesele lui Mihail Sebastian, năzuința spre un climat etic nou capătă un mereu mai ascuțit contur social, acuzînd în persoana capitalista lui Bucșan un înțreg sistem economic. Creații ale unor autori cinstiți lipsii însă de clarviziunea marxist-leninistă, eroii literaturii dramatice realiste din primele patru decenii ale secolului urăsc pe inamicii omului simplu, dar nu știu să lupte împotriva acestora. Înțelegînd caracterul decisiv al ambianței morale pentru atingerea feliicității, personajele centrale ale pieselor din care cele două războaie se apropie cu pasi mari de resorturile politico-sociale ale problemei, întrebările lor feliicitare își vor găsi dezlegare în operele create mai tîrziu sub influența hotărîtoare a ideilor partidului. Astfel, avem să iasă la lumina bineînțelătoare a depinei înțelgerii, diamele și aprehensiunile lui Andrei Pietraru, Marin Miroiu și Ion Anapoda. Concepția materialismului dialectic a deschiș vechile lacăte și a dat aspirațiilor din trecut rezolvarea prezentului socialist.

În vreme ce protestul lui Șilf din „Palma roșie” apare de la început cîștigat de scepticism, aspirațiile eroinei din „Ciuta” lui Victor Ion Popa către o zonă a purității morale capătă accente de un autentic patetism. Neliniștii care populează dramele lui Camil Petrescu organizează un amplu proces burghezizat obuze și oprimate. În același timp „Domnișoara Nastasia” nu-și găsește astîmpăr în mizeria morală din mahalaua Veseleii, iar Chirică, arhivarul, înfruntă cu un suris superior convențiile unei societăți inumane. În piesele lui Mihail Sebastian, năzuința spre un climat etic nou capătă un mereu mai ascuțit contur social, acuzînd în persoana capitalista lui Bucșan un înțreg sistem economic. Creații ale unor autori cinstiți lipsii însă de clarviziunea marxist-leninistă, eroii literaturii dramatice realiste din primele patru decenii ale secolului urăsc pe inamicii omului simplu, dar nu știu să lupte împotriva acestora. Înțelegînd caracterul decisiv al ambianței morale pentru atingerea feliicității, personajele centrale ale pieselor din care cele două războaie se apropie cu pasi mari de resorturile politico-sociale ale problemei, întrebările lor feliicitare își vor găsi dezlegare în operele create mai tîrziu sub influența hotărîtoare a ideilor partidului. Astfel, avem să iasă la lumina bineînțelătoare a depinei înțelgerii, diamele și aprehensiunile lui Andrei Pietraru, Marin Miroiu și Ion Anapoda. Concepția materialismului dialectic a deschiș vechile lacăte și a dat aspirațiilor din trecut rezolvarea prezentului socialist.

În vreme ce protestul lui Șilf din „Palma roșie” apare de la început cîștigat de scepticism, aspirațiile eroinei din „Ciuta” lui Victor Ion Popa către o zonă a purității morale capătă accente de un autentic patetism. Neliniștii care populează dramele lui Camil Petrescu organizează un amplu proces burghezizat obuze și oprimate. În același timp „Domnișoara Nastasia” nu-și găsește astîmpăr în mizeria morală din mahalaua Veseleii, iar Chirică, arhivarul, înfruntă cu un suris superior convențiile unei societăți inumane. În piesele lui Mihail Sebastian, năzuința spre un climat etic nou capătă un mereu mai ascuțit contur social, acuzînd în persoana capitalista lui Bucșan un înțreg sistem economic. Creații ale unor autori cinstiți lipsii însă de clarviziunea marxist-leninistă, eroii literaturii dramatice realiste din primele patru decenii ale secolului urăsc pe inamicii omului simplu, dar nu știu să lupte împotriva acestora. Înțelegînd caracterul decisiv al ambianței morale pentru atingerea feliicității, personajele centrale ale pieselor din care cele două războaie se apropie cu pasi mari de resorturile politico-sociale ale problemei, întrebările lor feliicitare își vor găsi dezlegare în operele create mai tîrziu sub influența hotărîtoare a ideilor partidului. Astfel, avem să iasă la lumina bineînțelătoare a depinei înțelgerii, diamele și aprehensiunile lui Andrei Pietraru, Marin Miroiu și Ion Anapoda. Concepția materialismului dialectic a deschiș vechile lacăte și a dat aspirațiilor din trecut rezolvarea prezentului socialist.

În vreme ce protestul lui Șilf din „Palma roșie” apare de la început cîștigat de scepticism, aspirațiile eroinei din „Ciuta” lui Victor Ion Popa către o zonă a purității morale capătă accente de un autentic patetism. Neliniștii care populează dramele lui Camil Petrescu organizează un amplu proces burghezizat obuze și oprimate. În același timp „Domnișoara Nastasia” nu-și găsește astîmpăr în mizeria morală din mahalaua Veseleii, iar Chirică, arhivarul, înfruntă cu un suris superior convențiile unei societăți inumane. În piesele lui Mihail Sebastian, năzuința spre un climat etic nou capătă un mereu mai ascuțit contur social, acuzînd în persoana capitalista lui Bucșan un înțreg sistem economic. Creații ale unor autori cinstiți lipsii însă de clarviziunea marxist-leninistă, eroii literaturii dramatice realiste din primele patru decenii ale secolului urăsc pe inamicii omului simplu, dar nu știu să lupte împotriva acestora. Înțelegînd caracterul decisiv al ambianței morale pentru atingerea feliicității, personajele centrale ale pieselor din care cele două războaie se apropie cu pasi mari de resorturile politico-sociale ale problemei, întrebările lor feliicitare își vor găsi dezlegare în operele create mai tîrziu sub influența hotărîtoare a ideilor partidului. Astfel, avem să iasă la lumina bineînțelătoare a depinei înțelgerii, diamele și aprehensiunile lui Andrei Pietraru, Marin Miroiu și Ion Anapoda. Concepția materialismului dialectic a deschiș vechile lacăte și a dat aspirațiilor din trecut rezolvarea prezentului socialist.

În vreme ce protestul lui Șilf din „Palma roșie” apare de la început cîștigat de scepticism, aspirațiile eroinei din „Ciuta” lui Victor Ion Popa către o zonă a purității morale capătă accente de un autentic patetism. Neliniștii care populează dramele lui Camil Petrescu organizează un amplu proces burghezizat obuze și oprimate. În același timp „Domnișoara Nastasia” nu-și găsește astîmpăr în mizeria morală din mahalaua Veseleii, iar Chirică, arhivarul, înfruntă cu un suris superior convențiile unei societăți inumane. În piesele lui Mihail Sebastian, năzuința spre un climat etic nou capătă un mereu mai ascuțit contur social, acuzînd în persoana capitalista lui Bucșan un înțreg sistem economic. Creații ale unor autori cinstiți lipsii însă de clarviziunea marxist-leninistă, eroii literaturii dramatice realiste din primele patru decenii ale secolului urăsc pe inamicii omului simplu, dar nu știu să lupte împotriva acestora. Înțelegînd caracterul decisiv al ambianței morale pentru atingerea feliicității, personajele centrale ale pieselor din care cele două războaie se apropie cu pasi mari de resorturile politico-sociale ale problemei, întrebările lor feliicitare își vor găsi dezlegare în operele create mai tîrziu sub influența hotărîtoare a ideilor partidului. Astfel, avem să iasă la lumina bineînțelătoare a depinei înțelgerii, diamele și aprehensiunile lui Andrei Pietraru, Marin Miroiu și Ion Anapoda. Concepția materialismului dialectic a deschiș vechile lacăte și a dat aspirațiilor din trecut rezolvarea prezentului socialist.

În vreme ce protestul lui Șilf din „Palma roșie” apare de la început cîștigat de scepticism, aspirațiile eroinei din „Ciuta” lui Victor Ion Popa către o zonă a purității morale capătă accente de un autentic patetism. Neliniștii care populează dramele lui Camil Petrescu organizează un amplu proces burghezizat obuze și oprimate. În același timp „Domnișoara Nastasia” nu-și găsește astîmpăr în mizeria morală din mahalaua Veseleii, iar Chirică, arhivarul, înfruntă cu un suris superior convențiile unei societăți inumane. În piesele lui Mihail Sebastian, năzuința spre un climat etic nou capătă un mereu mai ascuțit contur social, acuzînd în persoana capitalista lui Bucșan un înțreg sistem economic. Creații ale unor autori cinstiți lipsii însă de clarviziunea marxist-leninistă, eroii literaturii dramatice realiste din primele patru decenii ale secolului urăsc pe inamicii omului simplu, dar nu știu să lupte împotriva acestora. Înțelegînd caracterul decisiv al ambianței morale pentru atingerea feliicității, personajele centrale ale pieselor din care cele două războaie se apropie cu pasi mari de resorturile politico-sociale ale problemei, întrebările lor feliicitare își vor găsi dezlegare în operele create mai tîrziu sub influența hotărîtoare a ideilor partidului. Astfel, avem să iasă la lumina bineînțelătoare a depinei înțelgerii, diamele și aprehensiunile lui Andrei Pietraru, Marin Miroiu și Ion Anapoda. Concepția materialismului dialectic a deschiș vechile lacăte și a dat aspirațiilor din trecut rezolvarea prezentului socialist.

GENERATIA ANILOR SOCIALISMULUI VICTORIOS

De vorbă cu un grup de actori tineri

Într-o seară, în redacția noastră, cîțiva actori tineri — Gh. Popovici-Poenaru (Teatrul Național „L. Caragiale”), Cristina Tacol și Ion Dichisleanu (Teatrul Constantin Nottara), Gh. Ghiulescu (Teatrul Municipal) Val, Plătăreanu (Teatrul de Comedie) — au discutat îndelung cu colegii lor gazetari despre problemele muncii de creație, în repetaie rînduri a revenit, în cadrul discuției, mărturisirea recunoștinței adinici a tinerilor artiști față de partid, față de ideile comunistilor. Formați în anii construcției socialiste, participanții la discuție au ținut să evidențieze mereu condițiile excepționale care li s-au creat și să precizeze răspunderile care le revine.

Redăm mai jos cîteva pasaje ilustrative din cursul dezbaterii.

Gh. Popovici-Poenaru: Tinerii actori doresc mult cunoștințelor dobîndite în Institut și contactului permanent cu viața. Studiarea amănunțită a piesei, analizarea relațiilor dintre personaje, poziția pe care aceste personaje se situează — iată cîteva din condițiile absolute necesare muncii unui actor. Căci datele unui rol se descoperă tocmai în acest studiu amănunțit al piesei. Actorul nu este un mecanism care răspunde chemărilor prin apăsarea pe anumite butoane. Construirea rolului, trăirea lui, interpretarea contemporană sînt rezultate unei minuțioase munci de laborator, avînd la bază cunoașterea și

nerii actori, o etapă deosebit de prețioasă în dezvoltarea noastră profesională și în însușirea eticii noi, comuniste.

Gh. Ghiulescu: Colegii mei au vorbit despre marile posibilități

și răspunderi ale actorului tînr. Voi adăuga cîteva considerații pe baza propriei mele experiențe profesionale. Încă de pe băncile Institutului am intrat în colectivul unui teatru care urmărește creșterea și încurajarea tineretului. Mi s-au încredințat de la început roluri mari, de răspundere. Multă vreme m-am mișliat cu gîndul că interpretînd asemenea roluri la începutul carierei, un actor capătă o confirmare absolută, pentru întotdeauna. Cu timpul, am început să înțeleg că cele cîteva calități scenice pe care le are inițial un tînr actor, cunoștințele pe care le dobîndește în Institut, rolurile mari pe care eventual le joacă sînt de fapt de-a-l-consacra. Noi, tinerii, sîntem deocamdată niște promisiuni și ațta tot. La împlinirea promisiunii iau parte, fără îndoială, conducătorii teatrelor unde muncim, organizațiile de partid și de U.T.M., regizorii, marii maestri ai scenei, dar pentru ceea ce vom deveni sîntem în primul rînd răspunzători noi. Grija de a ne îmbogăți sufleteste ca oameni și artiști, de a ne deschiide noi perspective, trebuie să fie permanentă. Preocuparea de a merge în pas cu vremurile mărețe pe care le trăim, nu trebuie să ne părăsească nici o clipă. Noi, tinerii creșcuți de partid, avem datoria să spulberăm vechile prejudecăți, conform cărora actorii ar fi incuți, ignoranți și semidocti. La dispoziția noastră stau bibliotecile, expozițiile, săli de concert, discotecile, case de cultură pentru a ne însuși marea bogăție a culturii.

Gh. Popovici-Poenaru: Cred că dezvoltarea noastră armonioasă se

poate face, așa cum arăta și colegul meu Ghiulescu, numai în cadrul colectivului de muncă. Este nevoie de tinerete, de o comunitate de vederi și preocupări. Sînt actori experimentați lîngă care munca este o placere. Ei se află alături de preocupările tale, actor tînr, munca lor este pusă în slujba colectivului. Alături de asemenea actori, tînrul crește învătî și se dezvoltă. Am văzut spectacolul „Prima înflînire” de la Teatrul pentru tineret și copii. Mi-am dat seama că este un colectiv strîns unit. Actorii, indiferent de vîrstă și de experiență, au crezut în regizor și toți au muncit, au luptat pentru realizarea unui spectacol de înaltă ținută artistică. Am văzut în anii din urmă și la teatre din regiuni colective în sîmul cărora se crease această încredere, această etică nouă. Datoria noastră, a tinerilor este să facem posibilă realizarea acestei atmosfere de colectiv, bazată pe principiile moralei comuniste.

Ion Dichisleanu: Cred că problema legăturii strîns de actorii tineri și colectivul teatrului este foarte importantă. Ajutorul colectivului, al actorilor vîrstnici, cu experiență, este absolut necesar dezvoltării unui tînr actor. În cursul activității sale, pentru orice actor, încredințarea unui rol este o nouă problemă

de rezolvat, o mare răspundere. Pentru un actor tînr, cu o experiență redusă, momentul cînd i se dă posibilitatea să joace un rol principal într-o piesă clasică este momentul unei mari încercări. Cînd mi s-a propus să interpretez rolul lui Antoniu din tragedia lui Shakespeare „Antoniu și Cleopatra” am fost stăpînit de un complex de sentimente. Era un amestec de îndrăzneală — rolul cerea o mare experiență artistică și o mare experiență de viață, era și tema că nu voi putea răspunde sarcinii încredințate

buind un actor tînr, în roluri cît mai diverse, acesta se poate împlini, creșterea lui artistică se poate realiza multilateral. În afara observării atente a fenomenelor caracteristice epocii pe care o trăim, concretizarea tuturor acumulărilor se face în repetiții. Munca asupra unui rol începe la prima repetiție, se delinițează pînă la premieră și se slirșește cu ultimul spectacol. Acest drum, greu de parcurs, nu se poate desfășura așa cum dorim, așa cum trebuie, decît în timpul repetițiilor nu se menține o continuă stimulare în colectiv, un continuu sprijin reciproc. Rezultatele unei asemenea munci se pot constata în confruntarea spectacolului cu publicul și presa. Nu se poate ca o muncă dusă cu dragoste, cu încredere, pentru dezvoltarea contemporană a colectivului de idei al piesei să nu ducă la succesul pe care orice colectiv îl așteaptă ca încununare a muncii sale.

Gh. Ghiulescu: Consider și eu că participarea activă la viața a tînrului actor este absolut necesară. În anii din urmă, experiența mea

profesională s-a îmbogățit mult prin contactul pe care-l am cu muncitorii unei uzine din Capitală, unde instruiesc o echipă de actori amatori. Această muncă m-a pus în față a numeroase probleme de ordin artistic și a însemnat pentru mine în același timp o legătură strînsă cu viața cotidiană, cu omul nou care construiește socialismul, o întărire a răspunderii față de spectatorul de azi. Și am simțit nevoia să răspund acestei problematice prin felul cum l-am realizat pe Andrei din piesa lui Titus Popovici „Passacaglia”. M-am strădui să-l conving pe spectator că Andrei, artistul inconștient, egocentric, absorbit exclusiv de muzică și de visele sale de glorie, poate fi pe deplin cîștigat pentru viața nouă a cărei zori de-debăia mișeau, că începutul transformării lui din final este perfect verosimil, că Andrei se va dărui acestei lumi noi, cu toată cinșta și cu tot atașamentul. Am încercat să realizez aceste lucruri cu mijloace noi mai apropiate de spectatorul de azi, de sensibilitatea lui specifică.

Gh. Popovici-Poenaru: Acesta este și lucrul principal, piatra de încercare a pregătirii noastre artistice. Crescuți și formați sub îndrumarea partidului clasei muncitoare, noi creatorii tineri trebuie să contribuim hotărît la victoria noului în viață, prin promovarea noului în creațiile noastre. Viziunea patetică ne ajută să descoperim mereu ceea ce este propriu epocii noastre. Este firesc să fim dușmanii pozițiilor retrograde. Este în firea lucrurilor ca tinerii să răspundă entuziast chemării partidului la înnoirea continuă a teatrului, pe măsura exigențelor mereu sporite ale constructorilor societății socialiste.

aprofundarea metodei realismului socialist. Munca de laborator trebuie întregită, cu observarea atentă a vieții, cu participarea continuă a actorului la viața cetățenească. Datoria noastră a actorilor tineri, creșcuți și formați în anii puterii populare sub îndrumarea partidului, este menținerea unui punct de vedere sănătos, a unei poziții partinice. Avem feliicitatea de a fi o generație care se bucură de toate posibilitățile pentru a se dezvolta armonios, complex, datorită grijii pe care partidul și statul o poartă actorilor și tuturor oamenilor de artă din țara noastră.

Cristina Tacol: Într-adevăr, viața noastră este foarte bogată în fapte și posibilități, noastre, nelimitate. Dar actorul și, mai ales, actorul

Scenă din spectacolul „Prietena mea, Pix” de V. Em. Galaz, la Teatrul de Comedie, realizat în cinstoa aniversării partidului

V. MINDRA

